

METRAŠTIS

2000 -
2003 -

Vilniaus vidurinės
mokyklos

„Lietuvių namai“

Metraštis

Vilnius · 2000

2000-2001 m.m.

Vėl rugsėjis - dešimtas

Kiekvienas rugsėjis į „Lietuvių namus“ atneša šypsenų, jaudulio, susitikimų džiaugsmo. Dešimtą kartą muskambejęs rugsėjo 1-osios skambutis žadėjo kažką ypatinga...

Šiais metais mokykla švęs 10-ies darbo metų sukaktį. Visus susirinkusiuosius su Mokslo ir žinių diena sveikino Kanados LB pirmininkas A. Valčiūnas, PLB atstovas Lietuvoje G. Zemkalnis.

Tradiciskai mokslo metu pradzia skelbia mokyklos direktorius A. Rudyš.

Dvyliktokams ši rugsėjo 1-oji paskutinė.

Mokytojai nusiteikę dirbti ir šypsotis.

„Lietuvių namai“ direktorius A. Rudys ir LR Seimo pirmininkas V. Landsbergis

DEŠIMT KARATŲ

Didžioji šventė spalio mėnesį buvo Vilniaus vidurinėsios mokyklos „Lietuvių namai“ dešimties metų jubiliejus.

1990 metų spalio pirmąją dieną, pirmaisiais atstatytos nepriklausomos Lietuvos metais, į mokyklos aktų salę susirinko mokytojai, mokinių tėvai ir pirmieji mokiniai, kurių buvo šešiasdešimt vienas, dauguma iš savo tėvų ir senelių tremties vietų Sibire. Po iškilmingų kalbų nuskambėjo pirmasis skambutis ir, visiems stebint, tuometinis švietimo ministras Darius Kuolys ant scenos pastatytoje mokyklinėje lentoje kreida parašė „Lietuvių namai“.

Šiandien „Lietuvių namai“ Lietuvai duoda didžiulį turta – tautiškai išauklėtą jaunimą, kuris būtų dingęs Rusijos ir kitų kraštų platybėse. Neabejotinai, ir tai pabrėžė ne vienas jubiliejaus šventėje kalbėjęs. „Lietuvių namai“ yra tautiškiausia ir humaniškiausia mokykla Lietuvoje. Šią vidurinę mokyklą jau baigė šimtas dešimt abiturientų, kurių dauguma stojo į universitetus ir aukštąsias mokyklas Lietuvoje.

Jubiliejaus proga išleista mokyklos istorijos knygelė, kurioje atspausdintos ir ištraukos iš

mokyklos rašinių konkurso. Cituoju vieną: „Tėvyne, dabar aš Tavo glėbyje. Žinau, ką reiškia geltona, žalia, raudona spalva vėliavoje. Esu lyg paukštis, lekiantis į saulę...“ (Vladas, VIII kl.)

Mokyklos rėmėjų sąrašą matome Kanados bendruomenės veikėjų ir Kanados Lietuvių fondą, JAV lietuvių bendruomenę, Australijos lietuvių bendruomenę, Pasaulio lietuvių bendruomenės švietimo komisija ir daugelį kitų. Šios šventės proga Tremtinių grįžimo fondas mokyklai įteikė 50.000 litų dovaną, nepaprastai pradžiuginusiai mokyklos direktorių Alfonsą Rudį – dėkodamas jis sakė, kad dabar jau iki Naujųjų metų galės šildyti mokyklą, žiemai prasidėjus, mokiniai nešals nei klasėse, nei bendrabutyje. Bet, pastebiu, iki Naujųjų metų.

Sveikindamas per frazavau, su atsiprašymu B. Brazdioniu, „Auksakalį“:

*„Dešimt karatų, dešimt Lietuvos meilės metų,
Į tavo žiedą dedame kartu,
Lietuvos širdis suprato
Ir einam Lietuvos keliu“.*

„Lietuvių čia namas jaukus“ - dainuoja „Lietuvių namų“ auklėtiniai

Pasibaigus meninei programos daliai, moksleiviai sunėšė ir pastatė scenoje ant stalo vėliavėles iš dvidešimt keturių kraštų, visų, iš kurių moksleiviai mokėsi ir mokosi „Lietuvių namuose“, o jų šiandien per 250. Baigėme mokyklos himnu, kurio priedainyje yra šie žodžiai:

*„Mes kaip paukščiai į Lietuvą grįžtam.
Mums Aukščiausias mūrodo takus.
Bočių žemė vaikus atpažįsta,
Lietuvių čia namas jaukus“.*

Gabrielius Žemkalnis

Lietuvių Namai Vilniuje

"Tėviškės žiburiai" 2009 02 20

A. VAIČIŪNAS

*Mes kaip paukščiai į Lietuvą
grįžtam,
Mums Aukščiausias nurodo takus.
Bočių žemė vaikus atpažįsta,
Lietuvaičių čia namas jaukus.*

(Lietuvių Namų vidurinės
mokyklos himno žodžiai)

Netikslu būtų sakyti, kad pirmųjų metų mokinukai, kaip paukščiai į Lietuvą grįžta. Jie grįžta į savo protėvių šalį, kurios jie niekada nebuvo matę. Jie grįžta į šalį, kurioje jie gal ir pirmą kartą išgirsta savo protėvių kalbą. Bet jie grįžta, nes jų protėvius ir tėvus nuo tėvynės kamieno, iš gimtosios žemės išplėšė, naudojosi jų prakaitu ir darbo vaisiais.

Ne geresnio duonos kasnio ieškojo jų tėvai. Jų pasuose buvo įrašai, draudžiantys grįžti į gimtąją žemę. Beviltiškoje padėtyje ir išblokšti į nesvetingą kraštą žmonės griebėsi kad ir mažiausio vilties šiaudo gyventi, kūrė šeimas, augino vaikus ir vaikaitius. Ne visi sukūrė lietuviškas šeimas, ne visi pajėgė išlaikyti gyvą lietuvių kalbą savo šeimose, tačiau, kad ir tolimoje tremtyje, liko gyva meilė savo tėvynei Lietuvai.

Teko dalyvauti Lietuvių Namų vidurinės mokyklos mokslo metų pradžios iškilnėse. Mačiau pirmojo skyriaus mokinius abiturientų rankomis įnešamus į pirmąsias kėdes salėje. Kas virė jo širdelėje ir kaip galėjo jaustis 7-8 metų vaikutis, kuris jau prieš savaitę paliko savo tėvus tolimuose rytuose, nemo-kėdamas kalbos, gal niekada nematęs jokios mokyklos, svetimoje aplinkoje turi išlieti į naują gyvenimą. Mama jam nepasaks pasakaitės, tėtis nepaglostys galvelės, neapkamšys antklodėle, o senelius jau seniai priglaudė amžino įšalo žemė. Sunku įsivaizduoti, su koku pasiilgimu gyvena jo mama ar tėtis už 4-5000 km į rytus, artimoje Gudijoje ar Karaliaučiaus srityje? Kuo pavirs tėvų svajonė ar vaikučio baimė po 11-12 metų?

Mokiniai gyvena bendrabutyje, po 2-3 viename kukliai įrengtame kambaryje. Yra 200 vietų valgykla, sporto salė, biblioteka, fizikos, kompiuterių ir kiti specialios paskirties kambariai. Veikia dailės, sporto, dainos, tautinių šokių ir vaidybos būreliai. Pirmuosius metus lankantiems šią mokyklą ir nemo-kantiems lietuvių kalbos, specialios pagalbos dėka, metų gale jie būna tiek pažengę, kad jau sunku iš pokalbio atskirti juos nuo vietinių lietuviukų.

Kokia sunki našta yra mokytojams, dirbantiems su tais mokiniais, kurie jau yra praradę tėtį ar mamą, arba savo šeimose nematė darnos, kurie nepatyrė tėvų meilės ir yra paveikti gana šiurkščios įtakos jau ankstyvame vaikystės amžiuje. Jų elgesys, kultūrinis ir moralinis brendimas yra skirtingas nuo to, kuris yra įprastas bet kurioje kitoje mokykloje Lietuvoje. Jiems reikia specialios rankos, šiltos širdies ir švelnių žodžių, kurie ateina iš mokytojų, auklėtojų, bendrabučio vadovų ir jų nuosirdaus darbo.

Ar taip labai laukiami ir užjaučiami yra šie mokinukai Lietuvoje. Jų neatlydi į Lietuvą tėvai, nesutinka jų giminės, o klase-se nelaukia jų pažįstamieji ir draugai. Yra atvejų, kad net ir jų pavardės nelietuviškos. Jos labai užkliūva daugeliui mūsų tautiečių. Juk ir Kanadoje tiems "negrynapavardžiams" bendruomeninėje veikloje nėra lengvas kelias. O vis dėlto jų tarpe turime daug kilnių asmenybių, įsijungusių į kultūrinę, visuomeninę ir humanitarinę veiklą, o savo pavyzdžiu rodo, kad mišri šeima gali pritaipyti prie lietuviškos bendruomenės. Kanados plotuose išsimėtę lietuviai gal geriau supranta tų mišrių šeimų vaikučius ir vaikaitius, kurie trokšta likti lietuviais.

Mokykla didžiuojasi, kad dauguma mokyklą baigusiuju abiturientų įstoja į aukštąsias mokyklas ir neatsitiktinai pasitaiko, kada iš 12 abiturientų, 12 įstoja į pedagoginį institutą, technologinį universitetą, policijos ir karo akademijas. Visa tai pasiekama tikrai atsidavusių tos mokyklos vadovų-auklėtojų

dėka, Lietuvos vyriausybės pagalba ir užsienio lietuvių parama. Mokyklos rėmėjų tarpe yra nemaža pavardžių, tačiau iš 24 išvardintų šaltinių, pirmose eilėse yra kanadiečiai ir Kanados lietuvių fondas.

Dar 1991 m. lankydamasis Lietuvoje buvau supažindintas su Lietuvių Namų vidurinės mokyklos vedėju, aplankiau mokyklą ir palikau mažą dovanėlę, kurią buvo man įteikusi dabartinė tos mokyklos globėja Elena Stepaitienė, ilgalaikė KLB darbuotoja ir valdybos talkininkė. Jos dėka šis ryšys išaugo į didžiulę paramą daiktais ir jos renkamomis aukomis.

Man teko užsukti Toronte pas p.p. Stepaičius, kur buvo ruošiami siuntimui vaikiški drabužėliai, knygutės, pieštukai, popierius, knygos, paklodės ir kiti dalykai ir kraunami į vienuoliką dėžių, pro kurias buvo sunku praeiti. Tai vyksta ne vieną kartą per metus, ir tai per iš-tisus 10 metų. Kiek laiko ir pastangų padėta rinkti aukoms, jas tinkamai paruošti persiuntimui, padėkoti aukotojams, raginti juos ir toliau prisidėti prie šio kilnaus projekto. Gaila, kad dėl pašlijusios sveikatos p. Stepaitienė nuo siuntinių rinkimo ir siuntimo turėjo atsisakyti, tačiau ir toliau priima ir persiunčia pinigines aukas.

Pereitų metų vasarą, niekam nepranešęs, lydimas savo giminaitės vilnietės, buvau dar prieš mokslo metų pradžią užsukęs į mokyklą. Ne aš, bet vilnietė stebėjosi, kad sienas dažo mokytojai, kad jie savanoriškai atlieka ruošos darbus, kurie normaliai atliekami santechnikų ar kitų darbininkų. Gaila, kad randasi žmonių Lietuvoje, kurie norėtų prijungti ne savo, bet užsieniečių pagalbą prie mokyklos biudžeto pajamų. Spaudoje gi skaičiau, kad mokyklos direktorius buvo apkaltintas ir grasinamas kalėjimu, kad nukreipė dujas iš virtuvės į bendrabučio šildymo sistemą. Ir klausiu save, kodėl Lietuvoje yra žmonių su taip užkietėjusia širdimi, kuriems gaila šios mokyklos teikiamos šilumos, kaip paukščiams į Lietuvą grįžtantiems tremtinių vaikams.

"TĒVYNĒ, MES TAVO VAIKAI"

*****

"LIETUVIŲ NAMAI" VILNIUJE

Tremtinių vaikų mokykla "Lietuvių Namai" Vilniuje (Dzūkų g.Nr.23) įkurta 1990m. spalio mėn.1d. Pradėti mokslo metus tuomet atvyko 63 tremtinių vaikų. Dabar ten jau mokosi 250 mūsų tautos atžalų. Tai daugiausia tremtinių anūkai ir proanūkai iš Tomsko, Novosibirsko, Krasnojarsko, Altajaus krašto, Uchto, Ižarkos, Vidurinės Azijos, Šiaurės Kaukazo ir kitų buvusios Sovietų Sąjungos vietovių, kur buvo tremiami mūsų tautiečiai.

Atvykusių vaikų istorijos įvairios, kaip ir vardai, pavardės, veideliai... "Lietuvių Namuose" niekas jų neskirsto — vaikai, kaip vaikai. Nesvarbu, ar tamsesnio gyimio, ar akelės siauresnės.

Mokyklos tiklas — kaip galima greičiau juos visus išmokyti lietuvių kalbos, supažindinti su nuostabią Lietuvą, jos kultūra, garbingą praeitimi, papročiais. Mokykla skiriasi nuo kitų Lietuvos mokyklų tuo, kad į ją atvyksta vaikai, kurių dauguma neišoka kalbėti lietuviškai. Mokyklai daug ko trūksta. Sunku dirbti pedagogams, nelengva ir vaikams, bet viskas "vardan tos Lietuvos..."

DAR ŠIS TAS APIE VILNAUS "LIETUVIŲ NAMUS"

Yra į šią mokyklą atvykusių ir iš Latvijos, Moldovos, Ukrainos, Gudijos (Baltarusijos), Gruzijos ir Lenkijos vaikų.

Iš pradžių jie dažniausiai kalbėjo savo gyvenamosios vietos kalba.

Mokyklos informaciniame leidinyje rašoma, kad joje vaikai gyvena ir mokosi pagal Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų programas ir planus. Baigusiems 12 klasių, išduodamas brandos atestatas, 10 kl. baigusių — pagrindinio išsilavinimo pažymėjimą. Dauguma buvusių abiturientų tęsia mokslą Lietuvos aukštosiose bei aukštesniosiose mokyklose. Kaip ir kitose mokyklose, pagal pageidavimą, gali pasirinkti dorinį auklėjimą — tikiybą ar etiką.

Su mokiniais dirba kvalifikuoti pedagogai. Bendrabutyje gyvena po 2-3 moksleivius kambarielyje, yra 20 vietų valgykla, mokomieji kabinetai, sporto ir aktų salės.

Atskirų klasių moksleiviams rūpinasi pedagogai, auklėtojai.

Tiems, kurie yra baigę 5,6,7 klases ir nė žo džio nemoka lietuviškai, teikta dirbti nuolatiniai mokymai.

Suprantama, mokiniai ne vien mokslu gyvi. Būdami nuo ryto iki vakaro užsiėmę, lengviau išgyvena namų ilgesį. Į po pamokinę veiklą pakvičiama kuo daugiau vaikų. Iškilmingai švenčiamos valstybinės šventės, o prie Kūčių stalo susėda visa mokykla. Nuolat organizuojamos mokinių darbų parodos, vyksta sportinės varžybos. Gera klausyti mokinių ansamblių dainų, stebėti besisukančių scenoje šokėjų poras. Mokiniai dalyvauja sostinės moksleivių skaitovų ir dramos būrelių renginiuose, vasarą keliauja po protėvių žemę, džiaugiasi pamatę Baltijos jūrą, Gedimino pilį, Kryžių Kalną, Aušros Vartus. Su kalba poterėlių prie partizano kapo...

Suprantama, kad mokyklai būtų labai sunku išsiversti be rėmėjų ir globėjų. Tremtinių grįžimo fondas (pirmininkas Vytaitas Cinauskas) remia mokyklą ir rūpinasi tremtinių vaikų sugrąžinimu į Lietuvą. Fondas palaiko ryšius su tremtinių šeimomis toli Šiaurėje ir ragina tėvus leisti vaikus mokytis Lietuvoje, nelaukiant, kol visa šeima sugrįš į Tėvynę. Mokyklą reinia Vytauto Landsbergio Fondas, Maltos Ordinas, Kanados Lietuvių Bendruomenė ir kelios organizacijos ir pavieniai asmenys išėivijoje.

kojo vardyno. Anot šios mokyklos direktoriaus Alfonso Rudžio, jis suplanuoja jiems atitinkamą programą, iki Kalėdų jie prakalba lietuviškai, toliau dirba su jais mokytojai. Žinoma, daug priklauso nuo mokinių gebumų ir noro.

Džiugina, kad "Lietuvių Namų" mokykloje dirba pasisventę mokytojai: dirba tiek, kiek reikia padėti mokiniui. Po pamokų budi bent vienas lietuvių kalbos mokytojas, pamokų rucšos valandose bendrabutyje budi irgi pedagogas, o mokykla dirba šešias dienas per savaitę.

Taip pat yra parengiamoji klasė tiems, kurie ateina baigę 9 ir daugiau klasių, bet nemoka lietuvių kalbos. Jie per savaitę turi 16 lietuvių kalbos, 4 Lietuvos istorijos, 2 Lietuvos geografijos, 2 lietuvių dailės bei kitų dalykų valandas. Šios klasės mokiniai per metus išmoka lietuviškai skaityti, rašyti, klausyti įrašus, naudotis literatūra.

Viena šios mokyklos rėmėjų yra ir Kanadoje gyvenanti Elena Stepaitienė, visokią paramą teikia bendrovės "Monitojas" generalinis dir.

menė ir kelios organizacijos ir pavieniai asmenys išėivijoje.

"Lietuvių Namų" mokykla turi savo vėliavą su užrašu: "Tėvynė, mes Tavo vaikai". Mokiniai priklausę pabučiuoja ją, pradėdami ir baigdami mokslą. Mokyklos salėje nurieda ašaros svečių, kai jaunuimas užtraukia: "Ažuolai žaliuos"... kai jaunimas užgieda buvusio tremtinio J. Matačiūno mokyklai sukurtą himną: "Mes kaip paukščiai į Lietuvą grįžtam, mums Aukščiausias nurodo takus".

Pasistenkime, kad išėivijos paramos dėka, tie takai būtų trumpesni, šviesesni, be akmenėlių, nes "Lietuvių Namuose" bręsta mūsų Tėvynės sviesi ateitis.

Mokyklos sąskaita banke: AB Vilniaus bankas Vilniaus filiale, Valiutinė sąskaita 57089054. Adresas: Vilniaus Vidurinė Mokykla "Lietuvių Namai", Dzūkų g.Nr.43, Vilnius 2030. Direktorius Alfonsas Rudys.

A.Stepaitienė

(P.S. A.Stepaitienė rašo laiške, kad "NL" Nr.20 su 1-jame puslapyje atspausdinta "Lietuvių Namų" Mokyklos mokinių nuotrauka, išsiųstas į šią mokyklą. Tai nustebins ir nudžiugins vaikus.

Alfonsas Jaraš, aplanko Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Algirdas Vaičiūnas, Pasaulio Lietuvių Būdos Švietimo Reikalų tvarkytoja Regina Kučienė.

Džiugu skaityti spaudoje, kad didelė talka prisideda patys mokytojai, tvarkant ir ūkinius reikalus. Prieš mokslo metų pradžią jie visą savaitę paaukojo patalpų savo kabinetų perdažymui. Visa mokykla kvėpėjo dažais ir rugsėjo mėn. 1d. atvykę moksleiviai į tvarkingas ir švarias patalpas, pajuto, kad čia jie yra laukiami ir mylimi.

Sėkmės mokytojams ir mokiniams!

Artėjant žiemos šalčiams ir Kalėdoms, prisiminkime ir šią mokyklą, nupirkę jai nors vieną "malkele" (Mokykla yra dar skolinga už 1-jo pusmečio šildymą)!

b.

"Lietuvių Namų" - Tremtinių Vaikaičių Mokyklos Vilniuje auklėtiniai: abiturientas ir iš Sibiro atvežta, KLB Krašto Valdybos pirmininko A.Vaičiūno gėlių puokšte apdovanota pirmaklasė, džiaugėsi protėvių žemėje, švęsdami mokslo metų pradžią, Rugsėjo 1-os Dienos Šventę.
Nuotr. A. Stepaitytė

*"Nepriklausoma
dėtuva"
2000.10.03
Zauada*

Į mokyklą tremties keliais

Į šią vidurinę mokyklą suvažiuoja moksleiviai, įveikę po kelis šimtus ar net tūkstančius kilometrų. Todėl čia dažnai juntamos tėvų ilgesio nuotaikos, kurias kartais išsklaido mintys apie šviesesnę ateitį Lietuvoje. Vilniaus vidurinė mokykla "Lietuvių namai" yra vienintelė mūsų šalyje, skirta lietuvių kilmės vaikams, kurių tėvai gyvena už Lietuvos ribų.

Toli nuo tėvų

Artūras iš Lvovo dabar mokosi dešimtoje klasėje. Jis jau antri metai Lietuvoje. Šiemet po vasaros atostogų atsivežė ir savo brolių Paulių, kuris yra aštuntokas. Berniukai pasakojo, jog apie šią mokyklą jie sužinoję iš lietuvių bendruomenės Lvove. Tenykščiai lietuviai ir patarė mamai vaikus leisti mokyti Lietuvoje.

"Aš labai norėjau čia mokytis, daugiau pažinti savo mamos kraštą. Mažas lankydavau pas močiutę Jonavoje, buvau užsienio lietuvių stovykloje "Atgaja". Man labai patiko. Šiemet atvažiavau su broliu. Jam kol kas sunku, jis dar ne viską gerai supranta", — mintimis dalijosi Artūras. Jis sakė, kad visa jų šeima ketina grįžti į Lietuvą. Iš karto tėtis nelabai norėjo. Jis — ukrainietis, tačiau dabar sūtikio. Iš pradžių tėvai ketina važiuoti ir užsienį uždarbiauti, kad čia galėtų nusipirkti butą.

Šešiolikametė Natalija į mokyklą atvažiavo iš Kazachstano ten palikusi savo tėvus ir trejais metais jaunesnį brolių, kuris nuo mamos nesitraukia nė per žingsnį. Lietuviškai ji visiškai nemokėjo. Pernai mergaitė mokėsi dešimtoje "p" klasėje, šiais metais — dešimtoje "a". Mat į dešimtą klasę moksleiviai primami tik baigę parengiamąją klasę, kur daugiausia mokoma lietuvių kalbos.

Natalijos tėtis yra lietuvis. Mama — rusė. Ji ne iš karto sutiko leisti dukrą į Lietuvą, tačiau vėliau persigalvojo. Toje pačioje mokykloje mokosi dar du jos pusbroliai iš Kazachstano. Mergaitė mano, kad Lietuvoje jai bus daug geriau. Baigusi vidurinę galės studijuoti aukštojoje mokykloje ir gauti gerą darbą, kas Kazachstane kitatautei būtų sunkiai įmanoma.

Natalija guodėsi, kad po vasaros atostogų sunku buvo skirtis su tėvais, tačiau ji viliasi, kad greitai ir jie atvažiuos čia. Ir dabar mergaitė sakė savaitgaliais važiuojanti namo — į Marijampolę pas močiutę, kuri sugrįžo į Lietuvą iš Ukrainos.

Kartu su Natalija bendrabučio kambaryje gyvena iš Latvijos atvykusi Jovita. Jos abu tėvai lietuviai. Ji Liepojoje lankiusi lietuvių klasę, tačiau sužinojusi apie galimybę mokyti Lietuvoje, panoro čia atvažiuoti. Baigusi mokyklą, ji neketina palikti Lietuvos, o bandys studijuoti žurnalistiką ir visam laikui įsitvirtinti savo tėvų krašte.

Ketvirtus metus "Lietuvių namuose" besimokantis Vadimas iš Gardino pripažino, jog tai, kad jis čia, yra didelis tėvo nuopelnas. Kaip ir daugelio šioje mokykloje besimokančių vaikų, Vadimo senelis buvo tremtinys. Jį iš Lietuvos nutremė į Krasnojarsko kraštą. Je-katerinburge gimė jo tėvas. Vedė rusę. Vėliau persikėlė į Baltarusiją. Dabar jis jau turi lietuvišką pasą ir ketina persikelti į Lietuvą.

Vadimas, pasiilgęs tėvų, gali nesunkiai juos aplankyti. Jam kelionė į Gardiną kainuoja apie 20 litų. Nors visi vaikai nemokamai maitinami, tačiau Vadimui trūkstama saldumynų. Kadangi Baltarusijoje daug kas pigiau, atvažiudamas jis visada atsiveža saldinių. Vadimui sunkiausiai sekasi lietuvių kalba, nes daro daug klaidų, o labiausiai patinka informatika. Baigęs vidurinę, jis norėtų įstoti į Policijos akademiją.

Vaikai mina takus visai šeimai

Spalio mėnesį savo dešimtmetį atšventusių "Lietuvių namų" pedagogai patyrė, kad į šią mokyklą iš visų pasaulio kampelių susiren-

kantys, dažniausiai nė žodžio lietuviškai nemokantys vaikai yra kitokie negu eilinėse lietuviškose mokyklose. Pasak mokyklos direktoriaus pavaduotojo ugdymui Aloyzo Bakšio, jie daug geresni. Nėra čia narkomanijos problemos. Kadangi beveik visi gimę mišrioje šeimoje, jie yra tolerantiškesni kitataučių atžvilgiu. Vagysčių ar peštynių pasitaiko, tačiau nedideliame kolektyve konfliktus galima greičiau ir lengviau išsiaiškinti.

Beveik visi mokiniai yra tremtinių atžalos. Buvo net 1863 metų sukilimo tremtinių palikuoniu. Iš Tomsko atvyko vyras su nediduke mergaičiuke. Abu lietuviškai — nė žodžio. Vyriškis prisistatė esą Kovkianovas, Optinių reiškinų atmosferoje instituto mokslinis bendradarbis. Sakė, praidejęs sudarinėti savo šeimos genealoginę medį ir aptikęs, kad jo tėvai Kaukėnai buvo ištremti iš Lietuvos per 1863 metų sukilimą. Norėjo, kad dukra Ana mokyti lietuvių puoselejančioje mokykloje. Po kurio laiko išpardavusi visą savo turtą šeima nusipirkė butą Vilniuje ir persikėlė į Lietuvą.

Buvusioje sukarintoje Vilniaus internatinėje mokykloje įsikūrusių "Lietuvių namų" ir pedagogai, ir moksleiviai neslėpė, kad mokyti nesuprantantiems lietuvių kalbos yra labai sunku. Pirmuosius metus mokytojai spaudžia, mokiniai vargsta, kol gerai išmokstama kalba. Bent jau tiek, kad būtų suprantami visi dėstomieji dalykai. Kad mokiniais būtų lengviau, iš pradžių pamokose laikomasi dvikalbystės principo. Laiko tarpusavyje bendrauti rusiškai mokiniai turi

mažai, nes po pamokų kiekvienas dar lanko kokį nors būrelį. Sovietinius laikus menančiame bendrabutyje tvarka griežta. Tik nuo aštuntos klasės mokiniai gali neat-siklause auklėtojos išeiti į miestą.

Ne visi tą spaudimą išvertia. Į dešimtą klasę atvykusi mergaitė iš Komijos dažnai verkdamas, ją kan-kino tėvų ilgesys, vis negalėjo pri-prasti prie lietuviškos aplinkos, nesurado draugų ir išvažiavo at-gal. Per visus mokyklos gyvavi-mo metus nepritapo gal šėsi ar septyni mokiniai. Pedagogai tei-gia, kad tai daugiausia vaikai tų tėvų, kurie sovietmečiu, ieškodami ilgesnio rublio, išvyko į vadi-namąsias didžiąsias komjaunimo stovybas, surusėjo, sukūrė mišrias šeimas.

Šiuo metu "Lietuvių namuose" mokosi 250 moksleivių, daugiausia iš Rusijos, Ukrainos, Vidur-nės Azijos respublikų, Lenkijos, o per mokyklos gyvavimo dešimt-metį ją lankė vaikai net iš 24 val-s tybių. 115 auklėtinių jau gavo mokslo baigimo atestatus. Dauge-lis studijuoja mūsų šalies aukšto-siose mokyklose.

"Lietuvių namų" vadovybė ne-slepia, kad dažniausiai mažųjų at-vykimo į šią mokyklą tikslas — praminti takus vėliau visai šeimai sugrįžti į Lietuvą. Jau ne viena šeima, paskatinta tautinės savimonės proveržio, o gal ir ekonominių iš-skaičiavimų, sugrįžo.

Trijų mokyklos moksleivių, at-vykusių iš Altajaus, senelis, bu-vęs tremtinys ir politinis kalnys Jonas Matačiūnas, parašė eilėraš-tį, o mokytojas Viktoras Žeimys sukūrė jam muziką. Dabar šis kū-rinys tapo mokyklos himnu. Juo baigiamos visos šventės. "Mes kaip paukščiai į Lietuvą grįžtam" visi traukia atstoję.

LAIMIUS STRAŽNICKAS

Iš įvairių kraštų suvažiavę vaikai pirmiausia turi išmokyti lietuvių kalbos

Mokykla, kurioje daugiausia lietuviškos dvasios

Mokyklos "Lietuvių namai" 10-mečiui

*Mes kaip paukščiai į Lietuvą grįžtam,
Mums Aukščiausias nurodo takus...*

skamba žodžiai Vilniaus vidurinės mokyklos "Lietuvių namai" himne. Ir tikrai, kaip paukščiai iš svečių kraštų suskridę į tėvynę, juose mokosi po visą pasaulį išblaškytų lietuvių vaikai. Jų tėvai, alkę ir šalę sibiruose, visus tremtėjų metus gyvenę viltimi sugrįžti gimtoji žemė bent numirti, sūnams ir dukroms pasakodavo apie Lietuvą, kaip pasakų šalį. Su tokia viltimi jie išleido juos ir į tėvynę išmokyti gimtosios kalbos, pamilti ją. Tenka tik džiaugtis, jog neapsirikta - "Lietuvių namuose", kaip nė vienoje kitoje mokykloje, daugiausia lietuviškos dvasios. Čia visas mokymo ir auklėjimo procesas ugdo visapusiškai apsišvietusį, pasiruošusį kopti į mokslų viršūnes, pilietiškai mąstantį jaunimą. O, kad taip būtų visose Lietuvos mokyklose... Šioje mokykloje vaikai perima lietuviškas tradicijas, o ne vakarietiškas banalybes.

Kai mimos valstybės šventės ir į nušėiuvusią šalę įnešama Trispalvė, čia kaip malda visada skamba žodžiai:

- Tėvyne Lietuva, protėvių žeme, šiandien vėl sustojome po Tavo vėliava išgiedoti Tau savo meilės, savo ilgesio ir savo tiesos, kuri vedė mus erkėčių keliais į šią Dieną...

- Mes, Tavo vaikai, sugrįžome į Tave, Tėvyne, ir mokomės iš geriausių Tavo sūnų meilės, laisvės, vienybės!

O štai aštuntos klasės mokinio Vlado mintys iš konkursinio rašinio:

*Tėvyne,
anksčiau buvau lyg paukštis be sparnų, lyg vilkas be laisvės, lyg žuvis be marių, lyg gėlė be saulės. Nežinojau, ką reiškia geltona, žalia ir raudona spalva vėliavoje. Tik jaučiau: Tu šauki mane...*

Iš tėvo dažnai girdėjau, kad ten, kur šniokščia Baltijos jūra plačioji, kur čiuurlena Vilnelė sraunioji, kur Gedimino pilis garbioji, yra šalis Lietuva.

*Tėvyne,
vieną šaltą sausio naktelę aš, dar nedidelis Tavo daigelis, per televiziją mačiau: grėsmė pakibo ties tavo laisve ir nepriklausomybe. Mačiau ir tai, kaip nuo dvasingos dainos ar maldos atsoka supliūskusios automatų kulkos, linksta šarvuočių plienas. Žmonės ištvėrė, nes jie mylėjo Tave...*

*Tėvyne,
dabar aš Tavo glėbyje. Žinau, ką reiškia geltona, žalia, raudona spalva vėliavoje. Esu lyg paukštis, lekiantis į saulę...*

Didelė garbė ir padėka mokytojams ir jų vadovams, ugdantiems ištikimus Tėvynės sūnus, padėka įkūrusiems ir padedantiems išlaikyti "Lietuvių namų" mokyklą.

***

"Lietuvių namuose" mokosi keliolika Karaliaučiaus krašto lietuviukų, kuriuos nuolat aplanko, per atostogas palydi į namus ir vėl atsiveža mokytoja Vanda Vasiliauskienė.

Steponas Lukoševičius

„Draugo“ redakcijoje š.m. vasaros pradžioje. Iš kairės: Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirm. Vytautas Kamanas, redaktorė D. Bindokienė ir PLB atstovas Lietuvoje Gabrielius Žemkalnis. Jono Kuprio nuotrauka.

SUNKIAUSIA, KAI NEGALIU ŽMOGUI PADĖTI

„Draugo“ redakcijoje kalbamės su apsilankiusiu Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovu Lietuvoje, Gabrielium Žemkalniu.

*Draugas, 2000 m.
liepės 26 d.*

V—Ar yra daug grįžtančių iš Rytų?

—Dabar jau ne tiek daug, nes tie, kurie dar pasilikę, yra tai padarę dėl įvairių priežasčių, kurios juos stabdo nuo grįžimo. Tačiau yra grįžtančių kitokiu būdu, būtent, per savo anūkus, kurie yra siunčiami į Lietuvą mokytis Lietuvių namuose.

—Papasakokite apie mokyklą, įkurtą tremtinių vaikaitiams iš Rytų.

—Tai yra vidurinė mokykla su dvylika klasių, su bendrabučiu. Ji yra viena Švietimo ministerijos mokyklų, specia-

liai skirta užsienyje gyvenančių lietuvių vaikams.

—Ar galėtum, pavyzdžiui, iš Amerikos vaikai joje mokytis?

—Galėtum ir yra buvę, bet nei vienas ilgai neišlaikė. Sąlygos yra sunkesnės.

—Kiek toje mokykloje yra mokinių?

—Šiuo metu buvo 253. Daugiau ir negali būti, nes visi gyvena bendrabutyje ir jame yra tik tiek vietų.

—Kas apmoka jiems pragyvenimą ir mokslą?

—Lietuva. Mokykla yra Švietimo ministerijos išlaikoma.

—Ar, baigę mokyklą, tie jaunuoliai grįžta atgal, iš kur atvykę, ar pasilieka Lietuvoje?

—Dauguma, kaip man sako mokyklos direktorius Rudys, pasilieka. Ir, aš manau, grynai praktiškais sumetimais. Išivaizduokim, atvažiavo vaikas į pirmą klasę, jis nemoka lietuviškai kalbėti. Rugsėjo mėnesį pradeda mokytis, per Kučias jau susikalba lietuviškai ir paskui jisai už tam tikro metų skaičiaus tą mokyklą pabaigia. Jau lietuvių kalba. Jis eina toliau, į aukštesnį mokslą. Per tą laiką gal jau ir jo tėvai sugrįžo į Lietuvą. Tokių atvejų irgi labai daug, kai vaikus atsiunčia pirmiau. Ir tas vaikas-jaunuolis jau yra baigęs mokslą Lietuvoje, turi lietuvišką diplomą, tai ką gi jis darys Rusijoje? Jis yra Lietuvos pilietis su išsilavinimu Lietuvoje valstybine kalba.

—Jeigu taip greitai ir gerai mokykla vaikus išmoko lietuviškai, tai tą sistemą turėtų panaudoti ir mūsų lietuviškosios mokyklos čia Amerikoje.

—Jūs neįsivaizduojate, kaip yra man patiam, jau dabar gyvenančiam Lietuvoje, tiesiog atsigaviniimas nueiti į tą mokyklą ir pabendrauti su moksleiviais bei mokytojais. Tai yra staiga visiškai kitas pasaulis — tai Lietuva, kokia turėtų būti, kokios mes norime.

—Jeigu iš tos mokyklos būtų daugiau informacijos ir žmonės apie tai pasiskaitytų, sakykim, „Drauge“, tai būtų iš Lietuvos labai skaidrus šviesuliukas, kadangi mes girdime tiek daug neigiamybių...

—Norėtumsi, kad tas šviesuliukas plėstųsi ir galėtų plėstis jau dabar. Yra užtenkamai patalpų mokymui, yra pedagogų, visi kvalifikuoti — Švietimo ministerija neleis mėgėjų dėstyti vidurinėje mokykloje, bet pagrindinė kliūtis — nėra vietų bendrabutyje. Kur kitur moksleivius apgyvendinti negalima, nes auklėjimas toje mokykloje vyksta ne tik pamokų metu. Švietimo ministras sako, kad dabar pinigų nėra, o kai bus, galės dar vieną tokią mokyklą pastatyti. Tačiau pastatyti naują yra daug daug brangiau, negu šitą išplėsti.

—Tai skamba, kaip tikras biurokratijos pavyzdys.

—Taip, ir aš daugiau apie tai nekomentuosiu...

Tremtinių vaikai Vilniuje mokosi būti lietuviais

JANINA RAZMYTĖ

Mokykla švenčia dešimtmetį

Į sostinės vidurinę mokyklą „Lietuvių namai“ grįžta po pasaulį išsiblaškiusių lietuvių vaikai ir vaikaičiai. Savaitgalį mokykla džiaugėsi jau dešimt metų mokanti sugrįžusiuosius lietuvių kalbos.

„Lietuvių namuose“ gyvena bei mokosi 250 vaikų. Jie į Vilnių atvyko iš 24 pasaulio valstybių, daugiausia iš Sibiro, Vidurinės Azijos, kitų buvusios Sovietų Sąjungos regionų. Pasak mokyklos direktoriaus Alfonso Rudžio, taip per savo vaikus į Lietuvą grįžta tremtiniai.

Gyva Sąjūdžio laikų dvasia

Mokykloje dešimties–aštuoniolikos metų vaikams, ligi šiol save vadintiems rusais, baltarusiais, uzbekais ar lenkais, skiepijamas lietuviškas tautiškumas. „Lietuvių namuose“ vis dar gyva Sąjūdžio laikų dvasia.

Sostinės mokykloje žinių bei lietuviškumo sėmėsi per septynis šimtus jaunuolių.

Direktorius A. Rudys tvirtino, kad vienos rankos pirštais gali suskaičiuoti tuos, kurie baigę mokyklą paliko Lietuvą.

Naujininkuose įsikūrusioje mokykloje mokosi lietuvių vaikai ir vaikaičiai iš 24 pasaulio šalių. J. Razmytės nuotr.

„Lietuvių namuose“ vis dar saugoma Sąjūdžio laikų dvasia – mokiniai rengiasi tautiniais rūbais, šoka tautiškus suktnius.

Nelanko rusiškų mokyklų

„Lietuvių namai“ nėra vien būdas pritraukti po pasaulį išsivazinęs lietuvius. Pirmiausia tai yra proga norinčių sugrįžti į gimtinę lietuvių vaikams pramokti gimtosios kalbos. Atvykus į Lietuvą, jiems nereikia lankyti rusiškų mokyklų. Išmokę „Lietuvių namuose“ lietuvių kalbos, jie toliau mokosi lietuviškose vidurinėse mokyklose tuose regionuose, kuriuose apsistojo atvykusios jų šeimos“, – pasakojo mokyklos direktorius A. Rudys.

Vaikai atvažiuoja vieni

Dažniausiai į „Lietuvių namus“ vaikai atvyksta vieni. Toliuose Sibiro, Vidurinės Azijos kraštuose jie palieka savo tėvus, senelius, draugus.

„Jie gyvena mokyklos bendrabutyje. Net per atostogas nevyks-

ta į namus, nes kelionė į tokias tolimas šalis yra per brangi. Atvykęs pirmokas gailisi ne tik namuose paliktų tėvų, draugų, bet ir kaciukų, šuniukų. Praeina nemažai laiko, kol vaikas pritampa naujoje aplinkoje“, – tvirtino mokyklos direktorius.

Atvyksta ir iš Irkutsko

Kiekvieną rugsėjį į „Lietuvių namus“ atvyksta nemokantys lietuvių kalbos mokiniai iš Tomsko, Novosibirsko, Vorkutos, Irkutsko. Vaikai, paskatinti tėvų, senelių, Vilniuje tikisi surasti prarastą gimtinę.

Tremtinių ar dėl kitokių priežasčių emigravusių lietuvių vaikaičiai savo tėvų kalbos mokosi nuo abėcėlės. „Lietuvių namuose“ valgydami Kūčių vakarienę jie bendrauja jau be vertėjo. Baigę vidurinę mokyklą lietuvių kalba studijuoja aukštosiose mokyklose.

Privalo tapti lietuviais

Savaitgalį mokyklos dešimtmečio proga vykusiuose renginiuose skambėjo tautiškos dainos, patriotinės eilės.

Lietuvių tautiniais rūbais apsi- rengę paaugliai šoko liaudies suktnius.

„Lietuvių namų“ mokytojai vis dar saugo Sąjūdžio laikų dvasią.

„Mes nuolat puoselėjame lietuviškumą. Mokiniai žino, kur jie atvažlavo. Mūsų pedagogų kolektyvo tokia nuostata, kad jei jau vaikai atvyksta į Lietuvą, jei jie nori tapti tikrais lietuviais, jie turi integruotis į mūsų gyvenimą“, – teigė „Lietuvių namų“ direktorius A. Rudys.

Nesipriešina lietuvinimui

Naujininkuose įsikūrusios mokyklos direktorius A. Rudys tvirti-

no, kad atvykę jaunuoliai nesiprie- šina lietuvinimui.

„Tam tikras adaptacijos laikotarpis praeina. Bet per pirmąjį trimėstrą jų nuostatos pradeda keistis. Daug įtakos naujokams turi mokyklos senbuviai“, – tikino direktorius A. Rudys.

„Aš stebėjau neseniai pas mus vykusį moksleivių koncertą, kuriame mokiniai šoko ir dainavo. Atvykę šį rudenį naujokai kikenė, kaip čia viskas atrodo. Jie juokėsi iš scenoje šokamo klumpakajo. Manau, kad po Naujųjų metų, kai mes švęsime Vasario 16-ąją, tokių dalykų jau nebus“, – įsitikinęs mokyklos direktorius.

Nepaiso jaunatviškų norų

Nusistačiusiems prieš lietuviškumą, pasak „Lietuvių namų“ direktoriaus, nėra ko į tokią mokyklą važiuoti. „Mes neverčiame būti

mūsų mokykloje. Neverčiame jos pabaigti. Jei vaikas išmoksta lietuviškai, jam to užtenka, tai gali keltis į kitą vidurinę mokyklą“, – sakė A. Rudys.

„Lietuvių namų“ moksleiviai pasakojo, jog juos kartais erzina perdėtas tautiškumo ugdymas, jų jaunatviškų norų nepaisymas.

Vilniuje nepavyko gyventi

„Dar nežinau, ar liksiu Lietuvoje. Tai priklausys nuo mano šeimos. Neseniai Vilniuje gyveno ir mano mama. Bet dabar ji sugrįžo į Baltarusiją. Čia gyventi mums nepavyko. Man Lietuva yra per mažas kraštas.

Kartais ji man įkyri. Esu pripiratusi prieš didelės šalies“, – savo pamąstymus apie Lietuvą dėstė „Lietuvių namų“ auklėtinė Ramunė Dyšleva, atvykusi iš Baltarusijos.

Dirbama tiek, kiek reikia padėti mokiniui

**Aldona
KAČERAUSKIENĖ**

Rugsėjo 1-ąją mokiniai rinksis ir į Vilniuje, Dzūkų gatvėje, nuo 1990 metų spalio pradžios veikiančią vidurinę mokyklą "Lietuvių namai". Tai įspatinga mokykla - jos mokiniai yra suvažiavę iš viso pasaulio, dažniausiai iš Rusijos platiųjų: Sachalino, Tolimųjų Rytų, Karagandos, Intos, Vorkutos, Tomsko, Omsko, Barnaulo, Altajaus krašto... Tai vis lietuvių tremties vietos. Taip pat yra atvykėlių iš Latvijos, Moldovos, Ukrainos, Baltarusijos, Gruzijos, Lenkijos; pasitaikė iš Argentinos ir Kipro. Iš pradžių beveik nė vienas nemoka lietuviškai, kalba savo gyvenamosios vietos kalba.

Mokyklos informaciniam leidinuke rašoma: "...priimami lietuvių kilmės vaikai, kurių tėvai gyvena už Lietuvos Respublikos ri-

bų. "Lietuvių namų" mokykloje jie gyvena ir mokosi pagal Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų mokymo planus ir programas. Baigusiems dvylika klasių, išduodamas brandos atestatas, dešimt - pagrindinio išsilavinimo pažymėjimas. Dauguma buvusių abiturientų tęsia mokslą Lietuvos aukštosiose bei aukštesniosiose mokyklose.

Mokykloje yra dėstomųjų dalykų mokomieji kabinetai, sporto ir aktų salės. Su mokiniais dirba kvalifikuoti pedagogai. Mokyklos bendrabutyje moksleiviai gyvena po 2-3 kambariye, yra 200 vietų valgykla. Bendrabutyje atskiru klasių moksleiviais rūpinasi pe-

Mokyklos pirmokai pasirengę sveikinti abiturientus

dagogai, auklėtojai.

Po pamokų moksleiviai pagal polinkius dalyvauja dainavimo, tautinių šokių, dramos, dailės, darbščiųjų rankų, sporto būreliuose.

Moksleiviai į mokyklą priimami nuo birželio 1 d. iki rugpjūčio 15 d. pateikę reikiamus dokumentus (tėvų prašymą, išeito mokslo pažymėjimą, gimimo liu-

dijimą, medicinos dokumentus)".

Pirmaisiais mokslo metais mokinių susirinko 60, dabar jų yra per 250. Norėtų mokyti ir daugiau, bet dėl vietų stokos mokyklą jų priimti negali. Ieškoma visokių išeičių. Kai kurie vaikai gerai pramoko lietuvių kalbą ir turi artimuosius, pas kuriuos gali gyventi, todėl jiems siūloma pereiti į kitas vidurines mokyklas.

Tiems, kurie yra baigę penktą, šestą, septintą klases ir nė žodžio nemoka lietuviškai, tenka dirbti, pradedant nuo lietuviško raidyno. Mokyklos direktorius Alfonsas Rudys sako: "Iš anksto susiplanuojau, kaip dirbsiu. Iki Kažėdų jie prakalba lietuviškai. Tai, žinoma, tik rėmai. Apdailą toliau atlieka mokytojai. Daug priklauso nuo pačių mokinių: ar labai nori išmolti senelių bei prosenelių kalbos, ar nelabai; ar yra imlus, gabus, ar tik vidutinių gabumų".

(nukelta į 4 p.)

XXI amžius Nr. 67 2000 09 01

Dirbama tiek, kiek reikia padėti mokiniui

(atkelta iš 1 p.)

Lietuviškumui ugdyti ir lietuvių kalbai mokytis čia dirba visos mokytojų kolektyvas; niekas nežūri į laikrodį ir darbo valandų neskaiciuoja - dirbama tiek, kiek reikia padėti mokiniui. Po pamokų budi bent vienas lietuvių kalbos mokytojas, tad visada galima ateiti, pasiklausti, pasikonsultuoti. Bendrabutyje yra pamokų ruošos valandos. Tuo metu irgi budi pedagogas. Mokykla dirba šešias dienas per savaitę.

Mokykloje yra parengiamoji klasė tiems, kurie ateina baigę devynias ir daugiau klasių, bet nemoka lietuvių kalbos. Turėdami per savaitę šešiolika lietuvių kalbos, keturias Lietuvos istorijos, dvi Lietuvos geografijos, dvi lietuvių dailės bei kitų dalykų valandas, šios klasės mokiniai per metus išmoksta lietuviškai skaityti, rašyti, klausyti, naudotis literatūra.

Mokytojams dažnai tenka atstoti tėvus. Niekas čia nekelia balso, visos problemos sprendžiamos ramiai, kuo draugiškesnėje aplinkoje. Mokiniai nesidrovi mokytojų ar direktoriui paimti už rankos.

Mokykloje daug šokama, dainuojama, vaidinama, piešiama. Direktoriaus su pagarba paminėjo dailės mokytojos Živilijos Šimelevičienės pavarde. Šiai pedagogei vaikams jaučia ypatingą trauką, nes ji moka ugdyti mokinių fantaziją. Pagarbiai laikoma Dailės muziejaus

direktoriaus Romualdo Budrio pasirašyta padėka už mokinių piešinius, pateiktus parodai "Krikščionybė Lietuvos mene". Kaip ir kitose mokyklose mokiniai pagal pageidavimą gali pasirinkti dorinį auklėjimą - tikyba ar etika. Keletą metų tikyba čia dėstė kun. Kazimieras Meilus, paskutiniaisiais metais - Vilniaus Sv. Juozapo kunigų seminarijos klierikai.

Per dešimt darbo metų susi-

Mokiniai atlieka montažą

"Lietuvių namų" mokinių šventėje dalyvavo Seimo nariai Žibartas Jackūnas ir Vytautas Cinauskas

kūrė pastovios tradicijos; kasmet iškilmingai sutinkama rugsėjo 1-oji, minima spalio 1-oji - mokyklos gimtadienio diena, į kurią susirenka ir daug buvusių mokinių; valgoma bendra Kūčių vakarienė, minima Vasario 16-oji. Kovo 11-oji, Užgavėnės, Motinos diena, paskutinio skambučio bei mokslo metų užbaigimo šventės. Šventėse kar-

tais dalyvauja Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus, Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, o kai kurie Seimo nariai bei kiti garbingi svečiai - Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovai Lietuvoje Gabrielius Landsbergis-Zemkalis, Tautinių mažumų bei išeivijos departamento direktorius Remigijus Motūza, draugijos "Pi-

lis" pirmininkas Edmundas Kulikauskas ir kt. - gana dažnai.

Mokykla turi rėmėjų. "Lietuvos namus" susirado Kanadoje gyvenanti Elena Stepatienė, visokią paramą teikia bendrovės "Montuotojas" generalinis direktorius Alfonsas Jaras, aplanko Kanados lietuvių bendruomenės pirmininkas Algirdas Vaičiūnas, Pasaulio lietuvių bendruomenės švietimo reikalų tvarkytoja Regina Kučienė. "Gyvename rėmėjų ir Dievo pagalba", - sako direktorius. Tačiau ne tik jų. Tenka ir patiems gerokai paplušėti.

Mokykloje lankiausi likus savaitėi iki naujųjų mokslo metų pradžios. Čia virė virė darbas - mokytojai tvarkė, gražino, remontavo savo kabinetus. Visa mokykla kvėpėjo dažais. Rugsėjo pirmąją pravėrė mokyklos duris mokiniai čia rado tvarką ir švarą, o svarbiausia - įsitikino, jog čia laukiami ir bus mylimi.

Vilnius

Mokyklos dešimtmetis

1.

Kas parašė knygą apie mokyklą, jos bendruomenę „Prie ištakų“. Oficialiame knygos pristatyme dalyvavo autorius, redaktorė N. Vyšniauskienė, viresnio dailininkas R. Dichavičius, prie šio leidinio daug dirbę S. ir L. Vingeliai, leidinį parėmęs S. Pilikauskas.

nuotraukose:

1. Kalba knygos autorius S. Vyšniauskas.
2. Sveikina S. Pilikauskas.
3. Knygelės leidėjai: (iš dešinės) R. Dichavičius, S. Pilikauskas, S. ir N. Vyšniauskai, S. ir L. Vingeliai.

Spalio 1-oji - mokyklos gimtadienis. Šiais metais jis ypatingas - dešimtas. Renginių, skirtų šiai dienai paminėti, buvo daug.

Pedagogikos mokslų daktaras S. Vyšniauskas

3.

1.

Jubiliejaus proga
išleistas mokyklos
istorijos muziejus.

Jame saugoma me-
džiaga, kaupta nuo
pat mokyklos atida-
rymo. Galima suži-
noti, kaip kūrėsi
„Lietuvių namai“,
susipažinti su mo-
kyklos atributika, rė-
mėjais. Ant sienos
kabančiame žemėla-
pyje matyti, iš ko-
kių valstybių atvykę
vaikai mokėsi ir mo-

2.

kosi mokykloje.

Muziejuje saugomi
įvairių konkursų diplo-
mai bei apdovanojimai,
gausios mokyklos sve-
čių dovanos.

3.

4.

nuotraukose:

1. Iškilminga akimirka.
- 2,3,4. Svečiai lanko mu-
ziejų.

Kaip ir kiekvienais metais, apdovanoti literatūrinių kūrybos darbų bei piešinių konkursų laureatai.

1. Konkursų vertinimo komisija (iš kairės į dešinę): S. Salteris, A. Rudys, A. Žurba, V. Račickas, J. Laučius

2. Literatūrinių kūrybos darbų konkursų laureatai, vertintojai, mokytojai.

2.

3. Informatikos mokytoja A. Nazarovaitė pristato kompiuterinės grafikos konkurso nugalėtojus, kuriems įteikiami diplomai ir atminimo dovanėlės.

3.

4. Žurnalas „Genys“ ir vidurinė mokykla „Lietuvių namai“ paskelbė mokinių piešinių konkursą tema „mano pasaulis 2000“, skirtą mokyklos dešimtmečiui. Nugalėtojai buvo apdovanoti mokyklos diplomais, piniginiu žemkalniu, piniginiiais prizais bei „Genio“ dovanėlėmis.

4.

1.

2.

Īskilmingas vakaras, skirtas mokyklos dešimtmečiui. Susirinko mokyklos bendruomenė, svečiai, buvę mokiniai. Lietuvių kalbos mokytoja D. Kvickienė, viena iš mokyklos įkūrėjų, prisiminė pirmuosius „Lietuvių namų“ žingsnius (1-a nuotr.).

Visus pasveikino Seimo pirmininkas V. Landsbergis (2-a nuotr.).

Mokytojų vardu kalbėjo S. Rožienė (4 nuotr.). 3 nuotr. Įskilminga akimirka.

3.

4.

*Mokiniai paruosė
įspūdingą koncertą.
Tuo buvo apvainikuo-
tas šventinių renginių
maratonas.*

Mokiniai ir mokytojai su mokyklos svečiais

Lietuvių namai

DANUTĖ KVIKLIENĖ

"Lietuvių namų" vidurinės mokyklos vyresnioji mokytoja

2000-ųjų rudenį suėjo 10 metų, kai buvusioje internatinėje karinio profilio mokykloje įsteigti "Lietuvių namai" - mokykla ne Lietuvoje gyvenančių lietuvių vaikams. 1990-ųjų spalio 1 d. joje susirinko 63 mokiniai iš Murmansko, Ufos, Tomsko, Leningrado, Altajaus, Tadžikijos, Ukrainos ir kitur - įvairių likimų po pasaulį išblaškytų lietuvių vaikai ir vaikaičiai. Jų laukė pedagogų kolektyvas, pasirėngęs mokyti protėvių kalbos, atskleisti Tėvynės istoriją, jos papročius, tradicijas. Pedagogus vienijo mintis, kad lietuviybė - tai dvasia, vidinė nuostata ir jausena.

"Lietuvių namuose" mokoma visų dalykų, kurie dėstomi Lietuvos vidurinėse mokyklose, o didžiausias dėmesys skiriamas lietuvių kalbai, nes dauguma mokinių atvyksta nemokėdami lietuvių kalbos. Per trumpą laiką vaikai išmoksta kalbėti, pradeda skaityti ir rašyti. Per Kūčių vakarienę nebebūna nesuprantančių lietuviškai.

Per 10 mokyklos darbo metų joje mokėsi apie 700 mokinių iš 24 pasaulio šalių - daugiausia iš buvusios Sovietų Sąjungos, taip pat iš Lenkijos, Vokietijos, Kipro, Kanados, JAV, Argentinos, Urugvajaus ir kt. Mokyklą baigė 9 abiturientų laidos - iš viso 115 auklėtinių. Mokykla didžiuojasi gerais mokiniais. Tai Antanas Sidaras, Artūras Grigorjevas, Onutė Beznoščenko, Borisas Levašvilis, St. Zablockis, Vitalijus Žitomirovas, Tania Toločko, Aleksas Šalčiūnas ir kiti.

Daugelis mūsų mokinių baigė ar dar

studijuoja Lietuvos aukštosiose mokyklose ir visam laikui pasilieka protėvių žemėje. Malonu, kad 3 abiturientės - Inesa Grisevičė, Irena Maksimavičiūtė ir Nadia Maslauskaitė baigė lituanistikos studijas Vilniaus universitete.

Tiesa, per dešimtmetį buvo ir tokių mokinių, kuriems teko išvykti iš mokyklos dėl blogo mokymosi ar elgesio.

Baigusieji nepamiršta mokyklos, lankosi, su meile ir šiluma prisimena čia praleistas dienas. Daugelis jų šituose namuose pirma kartą skaitė lietuvių poetų eiles, šoko "Klumpakojį" ar dainavo "Pas močiutę augau".

Mokykloje veikia dramos ir literatūros, dailės, sporto, liaudies šokių, buitės darbų, informatikos ir kt. būreliai. Mokiniai labai mėgsta dailę. Jie piešia, lipdo, raižo, karpą, kuria vitražus. Jų darbui vadovauja visada kupina gražių idėjų mokytoja Živilija Šimelevičienė. Vaikai dalyvauja įvairiose mokinių dailės parodose, pelno apdovanojimų. Štai Kr. Gajauskaitė yra Japonijoje vykusio tarptautinio piešinių konkurso "Ekologija - 2000" laureatė. Mokykloje veikia nuolatinė vaikų kūrybos darbų paroda, tvarkoma mokytojų Z. Šimelevičienės ir E. Juozėnišės.

Kasmet vyksta rašinių konkursas, kurio darbus premijuoja Čikagos lietuviai p. Mažeikos. Laureatų darbai spausdinami ne tik Lietuvos moksleivių spaudoje, bet ir išeivijos "Tėviškės žiburiose", "Dirvoje", jie skaityti per Australijos lietuvių radiją.

Gražių laimėjimų yra pasiekę skaitovai. Abiturientai Ant. Bulaševas, Lina Nedzvedskaja, Livijus Nastasenko, Stasys Stavickis yra Vilniaus m. meno skaitymo konkursų nugalėtojai.

Respublikinėje lietuvių kalbos olimpiadoje, praėjusiais metais vykusioje Visagine, Aleksas Šalčiūnas ir Stasys Stavickis laimėjo laureatų diplomus. Gerai pasirodė mūsų mokiniai matematikų olimpiadoje, įvairiuose sporto renginiuose.

Tautinių šokių šokėjai, vadovauja-

Mokytojai mokyklos sode

Mokyklos dešimtmečio šventėje kalba direktorius A. Rudys

mi mokytojos Z. Damauskienės, gražiai pasirodė Pasaulio lietuvių dainų ir šokių šventėse, taip pat respublikinėje moksleivių dainų šventėje, skirtoje Lietuvos mokyklos 600 m. jubiliejui. Dramos būrelis dalyvavo moksleivių dramos teatrų festivalyje.

Mokykloje kasmet iškilmingai švenčiama Vasario 16-oji ir Kovo 11-oji. Lankosi garbingi svečiai - Vyriausybės, Seimo nariai ir kt. Mokiniai parengia potėtines kompozicijas, šoka, dainuoja. Tai formuoja jų tautinę savimonę, ugdo meilę protėvių žemei ir jos kalbai.

Štai buvusios mokinės Renatos Leka-vičiūtės, atvykusios iš Kazachstano, mintys iš rašinio: "... sugrįžome į Nepriklausomą Lietuvą. Norisi verti ir juoktis. Tas Tėvynės oro gurksnis toks svaigus. Aš girdžiu ir jaučiu Lietuvą. Mano širdy visam laikui apsigyveno poeto žodžiai: "Dainuok Lietuvą kaip džiaugsma..."

Mokykla turi savo atributiką - vėliavą, ženklelį, himną. Joje veikia muziejus, išleista knyga apie mokyklą "Prie ištakų". Puoselėjame mokyklos tradicijas, kurių išpūdingiausia Kūčių vakarienė. Valgyklos salėje susirenka visa mokyklos bendruomenė, garbingi svečiai, kunigai. Dalydamiesi kalėdaitį, linkime vieni kitiems džiaugsmo.

Tradicinė yra mokslo metų pabaigos šventė, kai pasidžiaugę darbo rezultatais, aptarę trūkumus ir klaidas, pašokę ir padainavę, išsiskirstome vasaros atostogų, kurias vaikai praleidžia stovyklose, pas gimines Lietuvoje ar aplanko tolimą savo gimtinę Igaroje, Krasnojarske ar Barnaule.

Mums teko išgyventi ir sunkių, skaudžių valandų, kai netrūko nerimo ir nežinios, buvo tik viltis išlikti. Visi kartu išgyvenome tragiškus Sausio 13-osios įvykius, kartu ištvėrėme ekonominės blokados sunkumus, drauge laikomės ir dabar, kai biudžeto skiriamų lėšų užtenka tik minimaliai mokyklos veiklai.

Tačiau yra ir nemažai gerų žmonių, įvairių organizacijų, kurios visokeriopai mus remia. Tai Tremtinių grįžimo fondas, prof. V. Landsbergio fondas, Maltos ordinas, JAV, Kanados, Australijos lietuvių bendruomenės, Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas, AB "Montuotojas", St. Juškaus galerija ir kt. Mus remia išeivijos lietuviai p. Mažeikos, Sinkiai, Kučienė, Žemkalniai. Ponia E. Stepaitienė iš Toronto - tikra mokyklos globėja, nuolat parūpinanti dovanėlių Kalėdoms ir kitoms šventėms.

Tremtinių grįžimo fondo valdybos pirmininkas V. Cinauskas - savas žmogus mūsų mokykloje. Jis rūpinasi tremtinių vaikų grįžimu į Tėvynę, jų mokymusi ir tolesniu gyvenimu, studijomis.

Draugų turime įvairiose Lietuvos vietose, lankomės vieni pas kitus, rengiame bendrus koncertus, sporto varžybas. Draugaujame su Utenos r. Užpalių, Kupiškio r. Alizavos vidurinėmis mokyklomis ir kt.

Graži draugystė sieja mus su Vasario 16-osios gimnazija Vokietijoje, pas mus lankėsi Maskvos "Šaltinėlio" lietuviškos mokyklos atstovai.

Daug keliaujame, norime pažinti sa-

vo Tėvynę, lankome istorines vietas, muziejus, gamtos įžomybes. Keliaваме į pajūrį, Kuršių neriją, lankėme Panemunės pilis, Trakus, Rumiškes, buvome Kryžių kalne, keliaваме po Aukštaitiją. Vokiečių kalbos konkurso nugalėtojai lankėsi Aizenhiutenštate.

Sėkmingas mokyklos darbas labai priklauso nuo mokytojų. Nemažai "Lietuvių namų" mokytojų dirba nuo mokyklos įsteigimo. Kūrybingi, sumanūs, energingi mokyklos vadovai - direktorius A. Rudys, pavaduotojai A. Bakšys, A. Visockytė, V. Liutkus. Penki pedagogai yra mokytojai metodininkai, 22 turi vyresniojo pedagogo kvalifikaciją.

1993 m. mokykloje surengta metodinė konferencija "Grįžtam į Lietuvą", kurioje dalyvavo pedagogai iš Vasario 16-osios gimnazijos, Punsko, Maskvos, Rygos lietuviškų mokyklų. Mūsų mokytojai dalyvavo panašiose konferencijose Punske, Hiutenfelde, Įsrutyje. 1995 m. mokykloje vyko APPLE kursai.

Mūsų mokiniai išlaikomi valstybės. Jie gyvena bendrabutyje, kur turi puikias sąlygas. Čia dirba 10 auklėtojų, dažnai atstojančių vaikams mamas, sąžiningai jais besirūpinančių. Mokiniai maitinami valgykloje.

Jau 10 metų į "Lietuvių namus" kaip į gimtąją pastogę grįžta vaikai ir vaikaičiai, kurių dauguma niekada nebegrįs į savo žemę. Vaikai ir vaikaičiai, norintys pažinti protėvių kraštą, išmokyti jų kalbą, tapti tikrais lietuviais. Čia jie iškilmingai gieda "Lietuva, Tėvyne mūsų" ir mokyklos himną "Mes kaip paukščiai į Lietuvą grįžtam..." Čia, "Lietuvių namuose", auga ir bręsta XXI amžiaus Lietuvos piliečiai.

Gražus mūsų darbo įvertinimas ir gairės ateičiai yra Lietuvos Respublikos Prezidento V. Adamkaus žodžiai, įrašyti mokyklos svečių knygoje 1998 m. gegužės 29 d.: "Tegul iš Jūsų mokyklos sklindanti meilė Lietuvai jungia mus visus gražiai tautos ateičiai".

Kalėdų motyvas

(A. Vaitkus)

Saulėtos Kalėdos, laukai sidabruoti,
Sidabro parėdai ant eglės skarotų,
Nusėnuvę paukšteliai, tik stūgiauja vėjas -
Kedinio pasaulio didysis sėjėjas.

Sukaustyti medžiai. (Kur srauniosios upės?)
Sustingę bežadžiai, pusnynuos suklupe...
Kur žvilgsnį bemeštam, kur akys užmato,
Vis grožio negėstančio dieviškas ratas.

Sv. Kūčių vakarienė

- 1 nuotr. Kalėdų giesmės aidas atnešė gerumo, šilumos ir susikaupimo prie „Lietuvių namų“ Kūčių vakarienės stalo.
2 nuotr. Linkėdami vieni kitiems laimės, sėkmės dalijamės kalėdaičiai.
3, 4 nuotr. Mažieji nekantriai laukia Kalėdų Senelio.

Sventinis koncertas „Lietuvių namuose“ Vilniuje.

UNIKALI MOKYKLA VILNIUJE

1990 metais Lietuvos Respublikos kultūros ir švietimo ministras parašė įsakymą kurti lietuvišką mokyklą vaikams, gyvenantiems už Lietuvos Respublikos ribų. Nuo tada ir prasidėjo Vilniaus vidurinės mokyklos „Lietuvių namai“ istorija.

Ši mokykla ypač reikalinga buvusių tremtinių vaikams, ankams. Ne tik tremtiniai, bet ir visi Sovietų Sąjungos gyventojai, išskyrus privilegijuotą nomenklaturą, buvo mokomi tapti paklusnia tarybine liaudim. Perauklėti jaunimą ir žmones buvo sunku, bet sovietų sistema į tai įdėjo ne tik daug triuso, bet ir pinigų. Jie sukūrė utopinę auklėjimo sistemą. Tokiu būdu visoje Sovietų Sąjungoje prasidėjo masinė internatų statyba. Jų daug buvo ir Lietuvoje, tik laimė, kad Lietuvos internatuose buvo ir labai patriotiškai nusiteikusių mokytojų, kurie į kompartijos nurodytą auklėjimo būdą sugebėjo įterpti ir patriotizmo. To nei lašelio nebuvo vaikams, kurie augo Sibire.

Siuo metu mokykloje yra apie 250 mokinių, pradedant pirmu skyriumi ir baigiant dvyliktu. Daugumas moksleivių atvyko iš Šiaurės ir Užuralsės, savo senelių ir tėvų stalininių tremėjų vietų. Jie atvyko, nemokėdami savo prosenelių kalbos, tad ne tik buvo jiems ta senelių žemė svetima, bet ir kalba negirdėta, nes daugelio tėvai buvo sukūrę mišrias šeimas ir namie kalbėjosi vietine kalba, daugiausia rusų. Pradžiai buvo itin sunki. Keli vaikai net grįžo atgal pas tėvus į savo sibirietišką Vidurinės Azijos aplinką. Tie, kurie liko, pamilo Lietuvą ir bus tikrai Lietuvos ateitis, nes jie labai aiškiai supranta savo kilmę, savo šaknis.

Šiai mokyklai vadovauja Alfonso Rudys, pasišventęs, gabus pedagogas, apsistatęs panašiais į save, patriotiškai nu-

siteikusiai mokytojais. Mokyklos metraštyje pasakytą: „Gimtąja kalba atveriamė vaikams duris į uzburtuosius žinių lobius. Auginame gražų sodą nepriklausomai Lietuvai“.

Kadangi lietuviškos tradicijos daugumai vaikų svetimos, buvo draudžiamos sovietų laikais, po to kai kurie papročiai, susikurus mišrioms šeimoms, buvo prapuolę. Šios mokyklos mokytojai moko vaikus ir to — praktiškai. Svarbiausia ir gal net mėgstamiausia tradicija virto Kučios, kurias visa mokykla švenčia paskutinę dieną prieš Kalėdų atostogas.

Kadangi Kalėdų senelis buvo labai neturtingas, net knygelių negalėjo vaikams dovanoti, keli Amerikos lietuviai, gyvenantys ir dirbantys Lietuvoje, kreipėsi į Los Angeles apylinkėje gyvenančius lietuvius, prašydami kiek nors tiem nuoširdiem patriotiškai augantiems vaikams, paaugoti pinigėlių tai įvykdyt. Gen. Jonas Kronkaitis, KAM viceministras Romas Kilikauskas ir buvęs kalifornietis Edmundas Kulikauskas kreipėsi į Liuda Avizonienę, padėti jiems pradžiuoti vaikus. Yra daug ir kitų gerų lietuvių, kurie šią mokyklą įvairiais būdais remia. Tie, kurie prisidėjo ir jau dveji metai iš eilės pragiedrina šią vaikų Kalėdų šventes yra: A. Markevičius, L. Baltrenas, V. ir M. Gedgaudai, Ramunė Dičienė, Z. ir B. Viskantot, Violeta Sutkus, Louise Bedarfas, A. Gulbinas, L. ir P. Avizoniai, Bronė Jucienienė, S. ir M. Liaukai, Stanislovo Mineikos pomirtinis palikimas. Kai kurie aukotojai prisidėjo per „Lithuanian Freedom Through Education Fund, Inc.“. Kuris yra registruotas, kaip ne pelno siekianti organizacija su Federal Tax Identification numeriu 65-0352349. Už visų šių aukotojų pasišventimą mokiniai ir mokytojai yra labai dėkingi. Šie vaikai ne tik kartu švenčia gražias

Kučias, bet dar gauna jiems labai reikalingų knygelių ir smulkių dovanėlių. 1999 metais daugelis jų pirmą kartą pamatė kalėdinį baletą.

Rašančiai didelį įspūdį padarė gen. Kronkaitio pasakojimas apie vieną, gal dešimtmetę, mergaitę. Jis pastebėjęs, kad mergaitė vis pasižiūri į mandarinus, pasiūlė, kad ji pasiimtų vieną. Ji labai mandagiai padėkojo ir pasakė, kad pirma reikia jų pasiūlyt kitiems. Po kiek laiko grįžta mergaitė tušiom rankom, su tuščiu krepšiu. Klausia generolas, tai kur tavo mandarinukas? Ji sako, nebeliko, bet nieko, gal kitais metais teks ir man vieną paragaut. Kai patys matome ir girdime, kad Lietuvoje galima pirkti, ko tik nori, yra teisybė; ko mes dažnai nepagalvojame, kad daug tų kasdieninių dalykų neįperkama eilinis lietuvis darbininkas, o kas pirsks tokį vaisių vaikams, bendrabutyje gyvenantiems, kuriems vos užtenka pinigų paprasčiausiam maistui pagaminti, tai kai kurie iš jų yra matę tuos dalykus tik paroduotųjų languose ar reklamose. 2000-aisiais, kiek teko girdet, užteko mandarinų, bent po vieną, visiems „Lietuvių namų“ aukletiniams. Kaip būtų gražu, jei mes kasdien atsimitumėm, ypač kai valgom vaisių, kuris Lietuvoje neauga, įdėt į kokią specialią dėžutę, tuos kelis centus to vaisiaus kainą — ir metų gale perduoti Sibiro vaikams „Lietuvių namuose“. Tokiu mažu pasiaukojimu per visus metus, patys labiau įvertintumėm tą, ką turim ir suteiktume tiems vaikučiams didelį malonumą, kad jie tikrai nėra užmiršti, kad mes tikim Lietuvos ateitim.

Jeigu kas norėtų prisidėti, aukas galima siųsti šiuo adresu: Lithuanian Freedom Through Education Fund, Inc., 25802 Prairiestone dr., Laguna Hills, CA 92653.

Liuda Avizonienė

Įsvyka į Užpalius

Pasibaigus
Adventui „Lietuvių
namų“ pedagogai
nutarė į kitus pa-
žiūrėti ir save pa-
rodyti.

Įsvyka į Utenos
raj. Užpalių viduri-
nę mokyklą.
Įsimintinos kelio-
nės akimirkos.

Mokinių kūryba

Kiekvienais metais mokykloje rengiamos mokslėvių kūrybos parodos, konkursai. Mokiniai noriai dalyvauja Vilniaus miesto, respublikiniuose ir tarptautiniuose renginiuose.

2001 m. kovo 20 d.
Parodos "Gamtos pasaka" atidarymas
Vilniaus pedagoginiame universitete

Nuotraukose:

VPU pagrindiniai rūmai

Ekspozicijos kampelis

Vilniaus vid. m-klos "Lietuvių namai" moksleiviai – projekto laureatai ir dalyviai su mokytoja Živilija Šimelevičiene

Vilniečiai – projekto laureatai šalia savo darbų

Grafikos darbų ekspozicijos dalis

*Tarptautinio konkurso
„Gamtos pasaulis“ 2001
laureatai ir dalyviai:*

„Lietuvių namai“ vid. m-kl.
Mokytoja Živilija ŠIMELEVIČIENĖ

Robertas URSACHE, 16 mšri t.,
karpinys (diplomas)
Bogdana LASTOVJAK, 12 m., mšri t.
Vladas GRINIS, 16 m., pieštukas
Liudmila CIPLJAUSKAITĖ, 17 m.,
gušas

Ala TUTYNINA, 18 m., karpinys
(diplomas)

Jelena TUTYNINA, 14 m., karpinys
(diplomas)

Jovita JANKAUSKAITĖ, 15 m.,
fotografija (diplomas)

Jovita Jankauskaitė, 15 m., fotografija. Vilnius, Lietuva (Lithuania)

Nature's Forms, Lines, Colours

*Mūsų mokyklos mokinės J. Jankauskaitės
atvirukas, išleistas 2000 tiražu.*

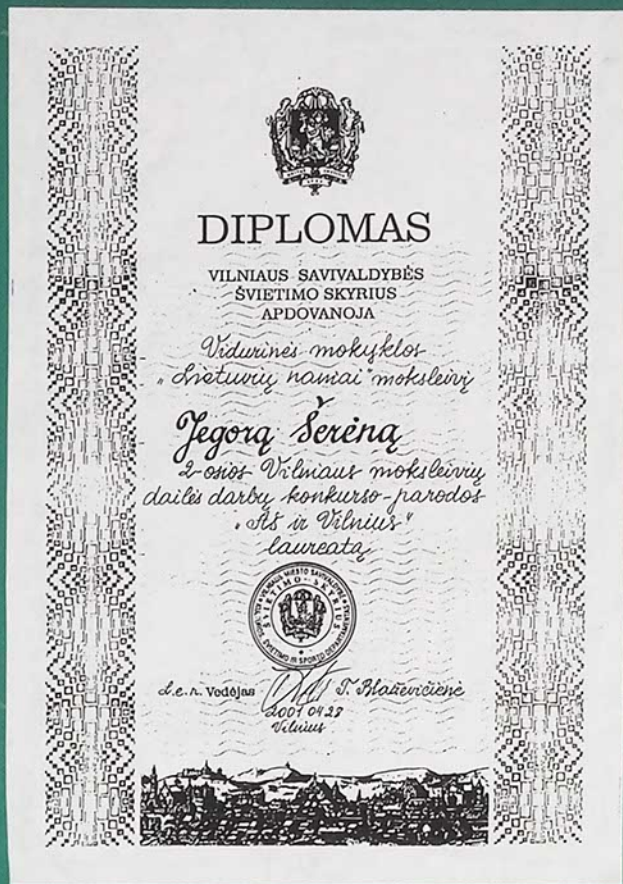
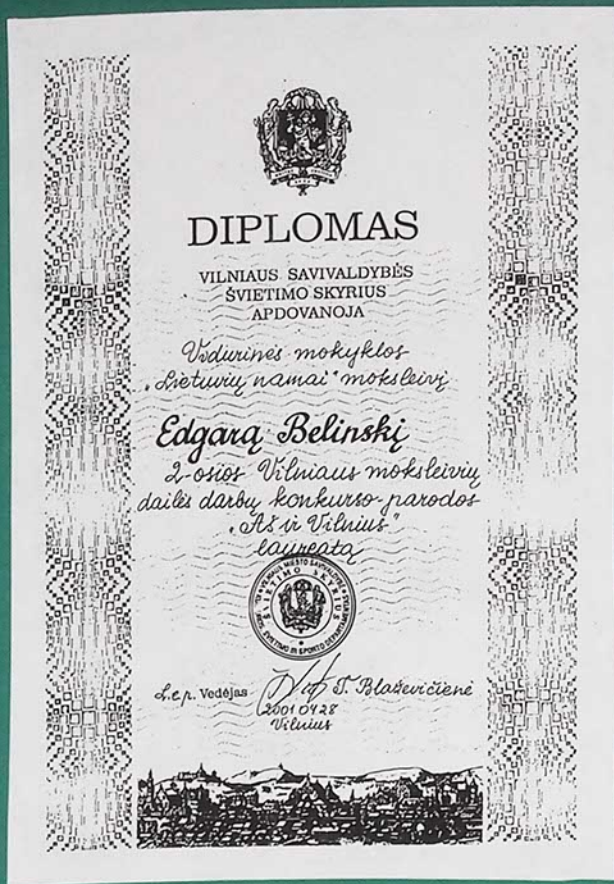

Tarptautinis
moksleivių meninės
kūrybos projektas
„Gamtos pasaulis“

*Dalyvio
kortelė*

ę. Belinskis ir J. Šeręnas tapo Vilniaus miesto moksleivių dailės darbų konkurso „Atė iš Vilniaus“ laureatais.

VILNIAUS MOKSLEIVIŲ MENINĖS
KŪRYBOS PROJEKTAS

DOVANA-GERA NUOTAIKA

KATALOGAS

VILNIUS
2001 05 26

...-lu, mok. Dėnė Nerkūnaitė

20, 12m. - diplomas
kov, 13m. - diplomas
pucekajū, 12m.
12m.
kolova, 13m.
y, 14m.

tuvių namai
imelovičienė

nos, 11m. - diplomas
oj, 12m. - diplomas
22m. - diplomas
bo, 16m. - diplomas
skaitė, 15m. - diplomas
n, 14m. - diplomas
18iūnės, 11m.
dinas, 15m.
ochina, 7m.
, 14m.
iūtė, 12m.
2m.
jauskaite, 17m.
5m.
skaje, 12m.
liūtė, 15m.

iesūio vaikų ir jaunimo,
ūtė"

, vad. Loreta Ždunavičienė

12m. - diplomas
ūtė, 11m. - diplomas
iūtė, 10m. - diplomas
vičiūtė, 8m. - diplomas
ė,
ė,
ė,
ūtė

*Biologijos būrelį lan-
kanių mokinių kalėdų
kompozicijos.*

Mokykloje skelbiamas žiemos puokščių, kompozicijų iš gamtinės medžiagos, o t.p. medžio meninio apipavidalinimo konkursas.

Tikslas

Skatinti moksleivių kūrybiškumą, savarankiško darbo įgūdžius. Mokyti išradingai panaudoti buitines atliekas (tuščius plastikinius butelius, senus laikraščius, žurnalus, kartoną, vielą, siūlus ir t.t.), kurti iš jų naujas netikėtas formas, daiktus.

Salvos

- Kiekviena klasė pateikia konkursui po 2 žiemos puokštes ar kompozicijas iš gamtinės medžiagos, apipavidalina, papuošia iš atliekų pagamintais žaislais, girliandomis, žibintais ir t.t. medį prie mokyklos ar bendrabučio (medžiai bus kiekvienai klasei nurodyti).
- Visi konkursiniai darbai turi būti atlikti iki š.m. gruodžio 10 dienos.
- Vertinimo komisija:
  1. A. Visockytė - direktoriaus pavaduotoja
  2. Ž. Šimelevičienė - dailės mokytoja
  3. V. Švager - biologijos mokytoja
  4. E. Juozėnienė - buitines darbų mokytoja
  5. A. Petkevičienė - pradinių klasių mokytoja

Apdovanojimas

Konkursui pateiktos žiemos puokštės bus eksponuojamos mokyklos foje kalėdinėje parodoje.

I-III vietų laimėtojai bus apdovanoti diplomais, asmeninėmis dovanėlėmis.

Konkurso nugalėtojai skelbiami ir apdovanojami 2000 m. gruodžio 15 d.

Linkime kūrybinės sėkmės !

Mokytoja Ž.Šimelevičienė su Kalėdų atvirukų konkurso laimėtojais

Lietuvos Respublikos
švietimo ir mokslo ministerija

VILNIAUS VIDURINĖ MOKYKLA
"LIETUVIŲ NAMAI"

0200200

PROTOKOLAS

2000 12 14 Nr. 14

Nr. _____

Moksleivių kalėdų atvirukų
konkurso vertinimo komisija

Komisija, susipažinusi su pateiktais moksleivių darbais, NUTARĖ:

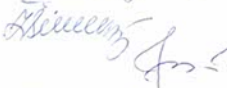

1. Pripažinti išradingiausiais, geriausiai konkurso nuostatus atspindinčiais ir pasiūlyti apdovanoti:

- 1.1. Olesią Lichačiovą (1 kl.) - I laipsnio diplomu ir čekiu 25 litų sumai.
- 1.2. Aleksandrą Timochovą (3 kl.) - II laipsnio diplomu ir čekiu 15 litų sumai.
- 1.3. Aną Ivaniuk (4 kl.) - III laipsnio diplomu ir čekiu 10 litų sumai.
- 1.4. Agnę Jaskūnaitę (9A kl.) - I laipsnio diplomu ir čekiu 25 litų sumai.
- 1.5. Rūtą Trampilcevą (8B kl.) - II laipsnio diplomu ir čekiu 15 litų sumai.
- 1.6. Alą Tutyniną (9A kl.) - III laipsnio diplomu ir čekiu 10 litų sumai.
- 1.7. Simoną Saarmann (10a kl.) - I laipsnio diplomu ir premija-25 litais.
- 1.8. Liudmilą Ciplijauskaitę (11 kl.) - II laipsnio diplomu ir premija-15 litų.
- 1.9. Robertą Ursache (11 kl.) - III laipsnio diplomu ir premija-10 litų.

2. Siūlyti:

Visiems kalėdų atvirukų konkurso dalyviams pareikšti padėką ir apdovanoti šokoladukais.

Vertinimo komisijos pirmininkė
Nariai

 D. Gruodienė
 Ž. Šimelevičienė
 E. Juozėnienė
 S. Rožienė

Mokykloje dažnai rengiamos mokinių piešinių parodos (nuotr.). Mokinių darbai buvo eksponuoti Trakų Volės vidurinėje mokykloje, Vilniaus Pedagoginiame universitete, mokytojų namuose, Vokietijoje, Aizenhiutenštato mieste. Mūsų mokykloje buvo suvengtos parodos:

Trakų Volės moksleivių darbų paroda, V. Griniaus (11 kl.) personalinė darbų paroda, S. Saarmann meninės fotografijos apie gamtą paroda ir kt.

1.

2.

Kasmet rengiame vaikų kūrybinių darbų konkursą Velykų proga. Šiemet vyko Velykų miniatiūros, kompozicijų iš gamtinės medžiagos bei verbių konkursas. Moksleivius apdovanojome pyragais,

asmeninėmis dovanėlėmis. 1, 2, 3 nuotraukose užfiksuoti Velykų parodos mokyklos fojė ir koridoriuje fragmentai.

tradicijos. Viena, labiausiai jaudinančių – kai naujokai prisiekia mokyklos vėliavai.

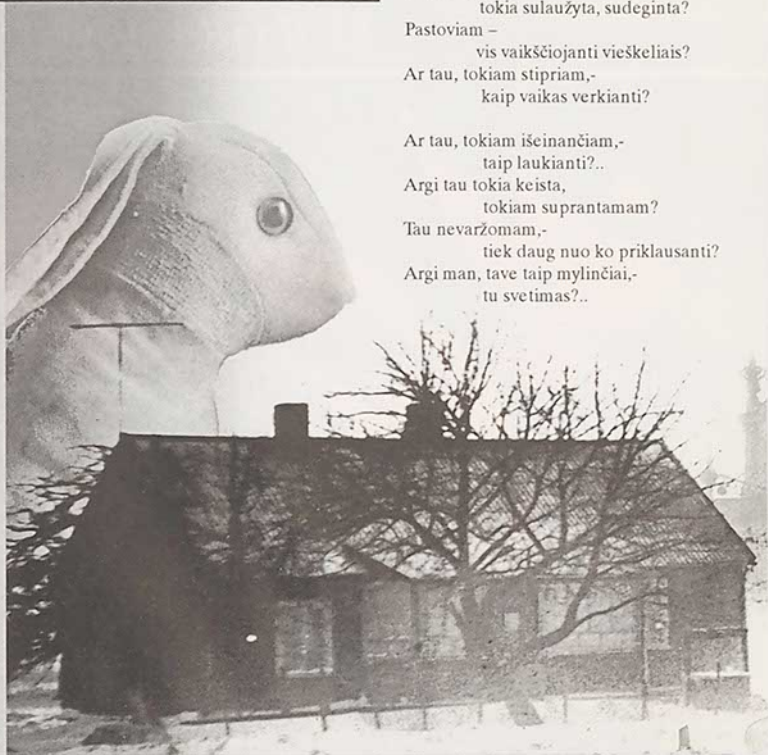
Čia darbuojasi neįtikėtinai kantrūs ir darbštūs mokytojai. Kartais atrodo tarsi stebuklas, kai, sakysim, iš kokio tolumo Kazachstano ar Australijos atvykęs moksleivis, visai nemokėdamas senolių kalbos, po kelių mėnesių jau šneka lietuviškai. Žurnale prieš pora metų esame rašę: tai pati patriotiškiausia Lietuvos mokykla. Tą patį smagu pakartoti ir šiandien, kai rugsėjo paskutinėmis dienomis buvo atšvęstas "Lietuvių namų" dešimtmetis.

Ne pirmi metai mokyklos įkūrimo proga vyksta graži literatūrinė šventė – paskelbiami konkurso rezultatai. Moksleiviai kuria eiles, prozą, rašinius. Tai dažnam, tik čia išmokusiam lietuviškai, nėra paprasta. "Moksleivis" irgi dalyvauja – vertinant, aptariant kūrybą. Šiemet geriausiems įteikėme paskatinamuosius diplomus, savo leidinio komplektus. "Genio" žurnalas apdovanojo išradingiausius mažuosius piešėjus.

Tarsi prisimindami prasmingos šventės aidą, pateikiame "Lietuvių namų" moksleivių kūrybos. Pirmiausia – **Julijos GULBINOVIČ** eiles. Priekabėnis skaitytojas čia ras ir kai kurių pamėgtų poetų įtakos, vietomis dar sušlubuoja forma, tačiau visuma palieka neblogą įspūdį. Įdomu, patrauklu, nes Julijos, beje, kilusios iš Baltarusijoje esančių Gervėčių, poetinė klausia jautri ir savita. Jos balse skamba ir etnografiškos, dabar tame krašte nykstančios lietuviškos kultūros aidai, ir veržiasi gana mažus, jau brandaus proto perteiktas jausmų pasaulis. Tai nemažas pasiekimas.

Publikuojame ir moksleivių piešinius, kurie puošia mokyklos koridorių sienas. Jie irgi paliudija, kad čia, šiuose namuose, plevena graži kūrybinė dvasia.

Mindaugas VEŠIOTA

Julijos Gulbinovič pieš.

Mūsų poezija

Julija GULBINOVIČ

Vilniaus "Lietuvių namų"
vidurinė mokykla

***

Argi tau, tokiam ramiam,-
tokia pašėlusį?
Argi tau, tokiam šiltam,-
visad sušalusį?
Tau, gražiam,-
tokia išblyškus, susivėlusį?
Tau, doram,-
tiek kartų velnią jau pardavusį?
Argi tau, tokiam rimtam,-
kažko vis ieškanti?
Tau, tvirtam,-
tokia sulaužyta, sudeginta?
Pastoviam –
vis vaikščiojanti vieškeliais?
Ar tau, tokiam stipriam,-
kaip vaikas verkianti?

Ar tau, tokiam išeinančiam,-
taip laukianti?..
Argi tau tokia keista,
tokiam suprantamam?
Tau nevaržomam,-
tiek daug nuo ko priklausanti?
Argi man, tave taip mylinčiai,-
tu svetimas?..

Didelio didelio jausmo,
kad pradėčiau save iš naujo,
gegužės rytą, prieš tai išsimaudžius
nuoga šaltame kriokly,
o paskui nebijočiau paskęsti
maišaty stebuklėlių,
kuriuos tavyje atrasiu,
kuriuos iš tavęs sukursiu
tik sau,
ypatingai dabar,
kai anksti teka saulė
ir gyvenimas toks didelis...
Didelio dielio jausmo,
kaip begalinis šitas pavasaris,
noriu...

***
Žinai, tu buvai saule
man vasarą.
Keista pasitaikė saulė-
Negęstanti.
Sulaukiau šaltos laimės
jau rudeni.
...O aš taip norėjau
saulės.
Nors truputį...
Nebūrė man jokios
laimės.
Nebūrina.
Žinai, aš tapau saule!
Ir - rudeni...

su medum.
Aš rami,
aš tarsi miegu.
Aš sergu.
Pasislėpus nuo vasario
ir veidų,
aš išsiuosi.
Aš bespalvė-
aš sergu.
Ten, už stiklo,
turi gimi
šiluma.
Vis dažniau
tave sapnuoju,
vis tave...
Liūdnas liūdnas
Miršta sniegas.
Aš drebu.
Aš dar būsimu
pavasariu
jau sergu...

***

Ana ANISIMOVA

Vilniaus vidurinė mokykla "Lietuvių namai"

***

Apsvaigusia
Saulė,
Mėlynu
Vėju
šaltu,
Skrendu
Pavasariu...
Toli...
Plaukais
Ilgais
Virstu
Pašėlišku
Viesulu...
Slepiuosi
Visur...
Ir lekiu,
Tirpstu
Žiemos
Akyse...
Vėl gimstu
Tavy
Bepročiu
Pavasariu
Mėlynu...

***

Išsvajota,
Numylėta,
Išbučiuota,
Nuodėminga...
Apsvaiginta
Aistros šokiu,
Miršta rožė
Ant klarneto...

Atsidavus
Saldžiai dainai,
Apsvaiginta
Velnio meile,
Glamonėja,
Lyg mylėta...
Palikta sau
Ant klarneto...

JAUNYSTĖ

Tokia švelni,
Tokia bejėgė.
Ir tokia jautri...
Tu – lyg vandens gėlė,
Lyg saulės rytas.
Tavy pabunda džiaugsmas – tu leki
Ir vis – lyg vaikas numylėtas...
Žaismingos lūpos – lyg pavasarinis rytas –
Tau atiduoda viską,
Nepažada tau nieko...
Tokia švelni,
Tokia bejėgė.
Ir tokia jautri,
Jaunystė mano sužadėta...

Romantės Paukštytės pieš.
Vilniaus Karoliniškų gimnazija

Duotrankoje
(viršuje) lietu-
vių kalbos mo-
lytoja Z. Plepie-
nė kartu su
XII lietuvių
kalbos olimpia-
dos „Kalbų me-
tai Europoje
2001“ nugalėto-
jais V. Vileita
(12^b kl.) ir E. Ger-
cogiu (12^a kl.).

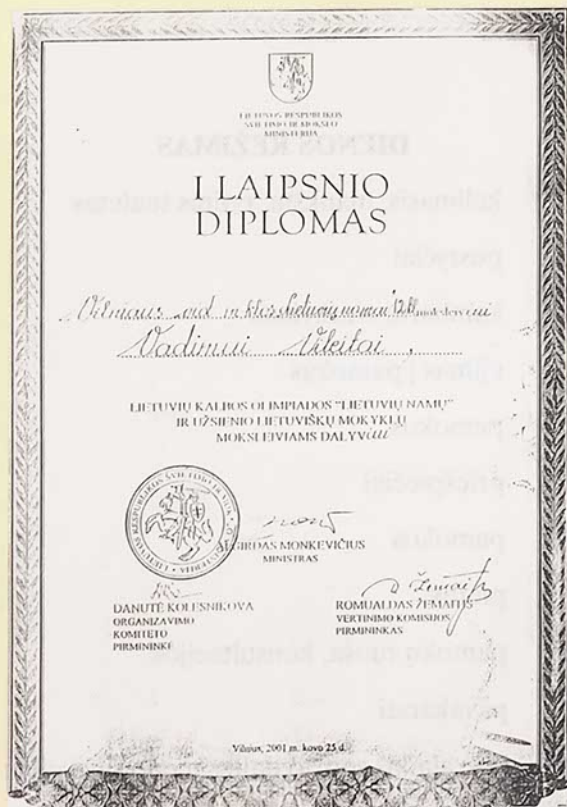
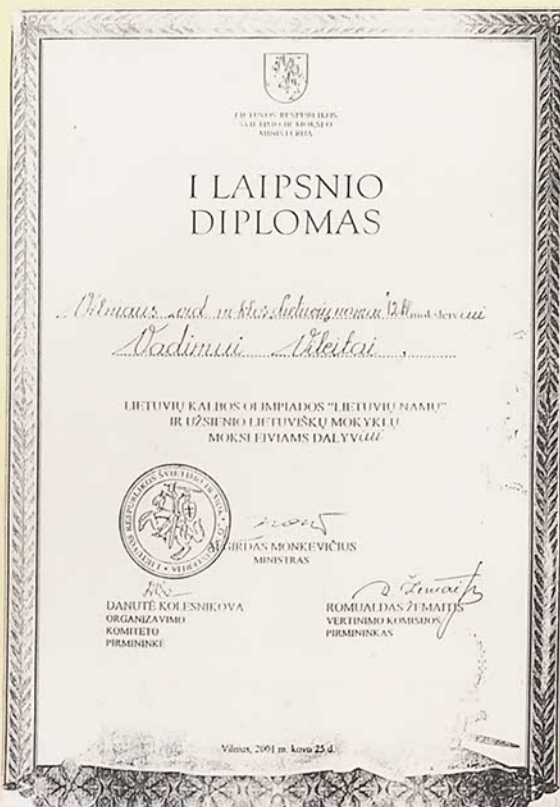
***
Paukštis – į dangų.
Žodis – į širdį.
Kieno ten sparnas
Tajį gražiai žydi?

Kas ten tajį lekia,
Kas ten tajį gieda?
Žodis sugrįžta:
Parnėša žiedą.

Just. Marcinkovičius

XII lietuvių kalbos olimpiada
„Kalbų metai Europoje 2001“

Ivėnčionių Ligmo Žemaitės gimnazija

Su švente sveikino generolas, vyriausiasis kariuomenės vadas
J. Kronkaitis

Kalbėjo PLB atstovas Lietuvoje
G. Zemkalnis

Vasario 16-oji

Vasario 16-oji - Lietuvos Nepriklausomybės diena - išskirtinė data. Ji turi savo „veidą“, kurį atpažįstame kalendoriuose, laikraščiuose, žinių suvestinėse ir pokalbių nuotraukose. Artėjant šiai dienai, jaučiamės taip, tarytum turėtume dar kartą susitikti su kažkuo seniai ir gerai pažįstamu.

Tremtinių mažumų ir išeivijos
departamento direktorius R. Motuza.

Lietuvos nacionalinio Radijo lai-
du komiteto direktorė J. Laučiūtė.

Šią dieną mokykloje visuomet gausu svečių. Šventėje dalyvavo: generolas, vyriausias kariuomenės vadas J. Kronkaitis su žmona Riita, Gabrielius ir Danutė Žem-

kalniai, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento direktorius R. Motūza, Lietuvos Nacionalinio Radijo laidų komiteto direktorė J. Laučiūtė, Mobilizuoto pėstininkų pulko pulkininkas V. Žukas, R. Kaušys, D. Sabienė, iš Kanados – V. Dauginis, Seimo priimamojo vedėja E. Jonikienė, Pedagogikos mokslų daktaras Stasys Vyšniauskas, V. Goštautas.

Kaip visada šventės dalyvius linksmo mokseivių dainų ir šokių kolektyvai, mokytoja N. Vyšniauskienė parengė literatūrinę kompoziciją pagal Just. Marcinkevičiaus eiles.

2001 m. šimtadienis

*Šimtas dienu ... Ir mažai, ir daug... Šiandien
tarsi išnyksta praeities nesantaikos ir amžiaus skirtumai.*

*Mokiniai ir mokytojai įsisuko į linksma ir šiltą
viesulą. Ne, ne mokiniai ir mokytojai, bet laimingieji,
kurie savo draugumu kibirkščiuojančiomis širdimis
užiebia amžinas meilės ir draugystės žvaigždes šal-
tame sausio danguje.*

(Vienuoliktokės mintys)

Jaunieji dramos būvelio aktoriai su
vadove E. Liubectaitė

Kovo 11-oji

Kovo 11-oji, Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo diena, „Lietuvių namams“ - ypatinga šventė. Šią dieną mokykloje dažnai išgirsti žodžius: „Nebūtų Kovo 11-osios - nebūtų ir mūsų...“

Tas 1990-ųjų rytas išaušo kitoks. Iš ryto saulė tekėjo skaisčiau ir vaiskiau. Mūsų žodžiai ir aimanos virte himnu nubangavo Gedimino papėde, kylant trispalvei virš pilies, suklaupė visa Lietuva prie laisvės supilto aukuro. Lyg malda kartojame pamirštus žodžius - Laisvė, Laisvė...

Laisvė atėjo. Laisvę pacsinesėm lyg neprijaukintą paukštę, kad galėtume susildyti savo dvasia ir ištikimybė.

Šventės proga mokykloje svečiavosi Tremtinių grįžimo fondo pirmininkas, poetas V. Cinauskas, A. Seikalis.

Koncertavo valstybinis aklujų ir silpnaregių choras „Vilnius“ (1 nuotr.). Mokyklos dramos būvelis parodė spektaklį „Mažasis princas“ (pagal A. de Sent - Ežriuperi apysaką).

Schlaube Journal

r-Spree Redaktion: (033 64) 41 09 53 Fax: 40 38 55

E-mail: eisenhuettenstadt-red@moz.de

Anzeigen: 01801/335 333

Vertrieb: 01801/335 444 (zum Ortstarif)

„Wir sind weiter als die Politiker“

Schüler aus Eisenhüttenstadt besuchen regelmäßig ausländische Partnerschulen / Austauschprogramme als Mittel der Völkerverständigung

Von MICHAEL WRABEL

Eisenhüttenstadt. International präsentiert sich derzeit das Albert-Schweitzer-Gymnasium: Schüler aus Drancy in Frankreich und der litauischen Hauptstadt Vilnius halten sich auf Einladung der Schule noch bis Mitte kommender Woche in der Stahlstadt auf. Schon seit der Wende besuchen sich regelmäßig Schüler des Gymnasiums und Schüler aus Frankreich. Auch an anderen weiterführenden Schulen in Hütte werden solche internationalen Beziehungen gepflegt.

Da staunten die Schüler aus Litauen bei ihrer Besichtigung der Neuzeller Klosterbrauerei aber nicht schlecht, wie gut das Bier aus der Region schmeckt. Sozusagen als Einstimmung auf den Rundgang durch die Brauerei gab's für jeden ein Glas des alkoholarmen Schwarzen Abtes. Die Besichtigung war Teil eines umfangreichen Programms, das die Schüler bei ihrem Besuch in Deutschland absolvieren dürfen. Bereits zum zweiten Mal besuchen zehn Litauer die Stahlstadt. Während der Austausch mit Frankreich schon auf eine lange Tradition baut – bereits seit der Wende sind die Schulen in Hütte und Drancy in engem Kontakt –, kam der Kontakt zu der Schule in Vilnius

eher zufällig zustande: Lehrerin Margarita Zernitzky hatte mit ihrer ehemaligen Studienkollegin, der litauischen Lehrerin Zivilė Zimelevičienė, immer noch Kontakt – da lag es nahe, die beiden Schulen der zwei Lehrerinnen zusammen zu bringen. Mittlerweile haben sich auch schon enge Freundschaften unter den Schülern gebildet. „Schüler, die im vergangenen Jahr beim Austausch dabei waren, sind noch immer mit ihren Austauschschülern in Verbindung“, weiß Zernitzky. Dies liege nach ihrer Meinung auch an der Tatsache, dass die deutschen Schüler die Offenheit und Freundlichkeit der Litauer schätzen würden. „Es ist toll, wie unkompliziert und selbstverständlich unsere Schüler mit ihren litauischen Freunden umgehen“, so Schulleiter Jörg Weise. „Da sind wir schon weiter als die Politiker.“ Auch mit Schweden veranstaltet die Schule seit 1993 regelmäßige Austausche.

„Alle sprechen von Europa – wir leben es“

International gibt sich ebenfalls das deutsch-polnische Gymnasium Neuzelle. Hier ist es schon an der Tagesordnung, dass deutsche und polnische Schüler gemeinsam die Schulbank drücken. Da liegt es auf der Hand, dass das Gymnasium regen

Austausch mit dem polnischen Lyzeum in Zielona Gora betreibt. „Die polnischen Schüler, die einmal bei uns unterrichtet werden sollen, besuchen unsere Schule und die Region schon mehrmals in der neunten und zehnten Stufe, damit sie dann später nicht ganz fremd hier sind“, sagt Schulleiter Roland Görlitz. Ab der elften Jahrgangsstufe kommen die polnischen Schüler dann ganz nach Neuzelle, um dort gemeinsam mit den deutschen Schülern unterrichtet zu werden. In Planung ist derzeit ein Schüler-Austauschprogramm mit Schulen in Israel und Tschechien.

Wesentlich weiter führt es einige Schüler, die für ein halbes Jahr allein die heimischen Gefilde verlassen, um beispielsweise in Neuseeland, Australien, den USA oder Frankreich und Schottland zur Schule zu gehen. Gemeinsam mit Organisationen, die solche Austauschprogramme anbieten, vermittelt das Neuzeller Gymnasium Schüler in diese Länder. Besonders talentierte Schüler haben dort dann sogar die Möglichkeit, ein Stipendium zu erhalten.

Bereits seit etwa sechs Jahren schickt auch das Oberstufenzentrum Gottfried Wilhelm Leibnitz (OSZ) in Eisenhüttenstadt seine Schüler regelmäßig zu Austauschwecken ins Ausland. So besuchen die Schüler das Drenthe College im niederländischen Emmen und Meppel und die Berufsschule in Glogow, der polnischen Partnerstadt Eisenhüttenstadts.

„Wir haben bisher nur gute Erfahrungen mit unseren Austauschprogrammen gemacht“, sagt Schulleiter Hartmut Rochner. Gerade in der heutigen Zeit, in der Fremdenfeindlichkeit und Ausländerhass keine Seltenheit wären, sei der Austausch mit befreundeten Schulen im Ausland besonders wichtig. „Alle sprechen vom vereinten Europa – wir versuchen es auch zu leben“, so Rochner. Mit den regelmäßigen Austauschprogrammen verleihe seine Schule Werte wie Weltoffenheit und Zusammenhalt zu vermitteln. „Und außerdem sehen unsere Schüler und Lehrer auch mal was anderes“, sagt der Schulleiter. Diese Erfahrungen könnten alle Beteiligten gut mit in den Unterricht integrieren.

Im Rahmen des Sokrates-Projektes, einem aus EU-Mitteln finanzierten Schüler-Austauschprogramm, treffen sich Schüler unterschiedlicher

Zusammen mit ihrer Lehrerin Zivilė Zimelevičienė (3. v. l.) besichtigten die Schüler aus der litauischen Hauptstadt Vilnius auch die Neuzeller Klosterbrauerei, bevor es nächste Woche wieder gen Heimat geht.

Länder und arbeiten gemeinsam an verschiedenen Projekten. Mit dabei auch immer wieder Schüler vom Oberstufenzentrum. „Die Schüler sollen in der jeweiligen Landessprache mit den anderen Schülern kommunizieren und unterschiedliche Probleme lösen“, sagt Rochner. Im Vorfeld erhalten die Schüler in Sprachkursen dazu die notwendigen Kenntnisse.

Speziell für Berufsschüler bietet das OSZ daneben in Zusammenarbeit mit der Carl-Duisberg-Gesellschaft im Rahmen des „Band Deutschland – Niederlande“-Projektes Arbeitsreisen

an. So lernen etwa Konditoren und Bäcker in zwei- bis dreiwöchigen Aufenthalten in Holland landesspezifische Arbeitspraktiken kennen und diese auch anzuwenden.

Zusammen mit der Handwerkskammer Potsdam reisen im Mai angehende Konditoren zudem nach Italien.

Auch zukünftige Energieelektroniker erweitern auf diese Art ihren Horizont. Einmal im Jahr werden die Ergebnisse dieser Austauschprogramme dann beim von der Schule veranstalteten „Europa-Tag“ präsentiert – am 9. Mai ist es wieder soweit.

Bei ihrem Besuch in der Region besuchten die Austauschschüler des Albert-Schweitzer-Gymnasiums aus dem französischen Drancy auch die Östereier-Ausstellung in Neuzelle. Fotos (2): GMD / Gerrit Freitag

Relione i Vokietya

Š. m. balandžio 4-11 d. desimt mūsų mokyklos moksleivių, direktorius A. Rudys ir vokiečių kalbos mokytoja Ž. Simelevičienė viesėjo Eisenhüttenstade.

1.

2.

3.

Programm

04.04. - 11.04.2001

- Mi. 4.4.   Anreise der Gäste
                  Unterbringung in den Familien
- Do. 5.4.   9.30 Uhr Empfang des Direktors in der Schule
                  (gemeinsam mit Franzosen) und Führung durch die S
                  Teilnahme am Unterricht
                  13 Uhr Mittagessen in der Schule
                  14 Uhr Empfang im Rathaus (gemeinsam mit Franz
                  anschließ. Stadtbummel (Besichtigung der Plastiken
                  16-18 Uhr Bowling – Factory (gemeinsam mit Franz
- Fr. 6.4.   Teilnahme am Unterricht
                  13 Uhr Mittagessen in der Schule
                  14.30 Uhr Fahrt nach Neuzelle: Besichtigung der Kle
                  und Brauerei
                  18-21 Uhr Jugendklub Trockendock mit Abendessen
- Sa. 7.4.   Fahrt nach Berlin: Fernsehturm, Reichstag, Gedächtn
- So. 8.4.   Gestaltung in den Familien: evt. Spreewald, Schlaube
- Mo. 9.4.   evt. Teilnahme am Unterricht (Gestaltung von Ru Sto
                  Vormittag: Besichtigung EKO (gemeinsam mit Franz
                  Mittagessen im EKO
                  14.30 – 17.30 Uhr Sportwettkämpfe in der Schule mi
                  (Volleyball, Tischtennis)
- Die. 10.4.   Besichtigung der Altstadt (Fürstenberg): 10-12 Uhr C
                  Besichtigung der Kirche und Turmbesteigung
                  13 Uhr Mittagessen in der Schule
                  14.30 – 17.30 Schwimmhalle oder Keramikkurs (nach
                  19 Uhr Talentfest des Gymnasiums
- Mi. 11.4.   Abreise

4.

- 1,2 nuotr. Oficialus priėmimas
                  4. šveicerio gimnazijoje.
3. Prie Noicelės abans daryklos.
4. Vl. Grinis ir J. Papakulytė ra-
                  gauja volišką alutį.
5. Vokietijoje mokėmės keramikos
                  paslapčių. 5.

J. Papakulytė (11 kl.) ir
R. Mašinec (12 kl.)
Berlyno Televizijos bokšte.

"Mes nuiengėme to-
liau, negu politikai".
Tokiu pavadinimu pa-
sirodė straipsnis Aizen-
hiutenštato miesto (Vo-
kietija) laikraštyje. Ra-
sinysje pasakojama apie
sio miesto A. Svaicevio
gimnazijos tarptauti-
nius ryšius. Balandžio
mėnesį šioje gimnazijo-
je viešėjo svečiai iš

Prancūzijos Drancy miesto ir dešimties moksleivių grupė
iš mūsų mokyklos. Mūsų pažintis su Vokietija prasidėjo
neseniai. Mums tai tik anta išvyka, bet tikimės, kad
nepaskutinė. Praėjusiais mokslo metais grupė mokslai-
vų iš Aizenhiutenštato lankėsi "dėtuvių namuose".
Užsimerge myširdus bendravimas. Vėliau moksleiviai
keitėsi laiškais, sveikinimo atvirukais.

Šiemet surengėme vokiečių kalbos konkursa savo mo-
kykloje. Konkursui reikėjo pateikti kryžiažodį apie Vokie-
tiją, parengti vokiečių kalba saviveiklos numerį. Šio
konkurso nugalėtojai turėjo puikią galimybę pažinti
šios šalies kultūrą, papročius, įgyti kalbinių žinių. Mū-
su mokiniai gyvena vokiečių šeimose. Mums parengė
placią, idomią, turiningą programą. Lankėmės pamo-
lose, vaikščiojome po Aizenhiutenštato senamiestį, iš te-
levizijos bokšto gerėjome Berlyno panorama, ragavome
Noicelės vienuolyno alaus daryklos produkcijos, stebėjo-
me pieno lydymo procesą Aizenhiutenštato pieno ga-
mykloje. Vakarais kartu su vokiečių moksleiviais ir
svečiais iš Prancūzijos žaidėme boulingą, šokome jau-
nimo klube, dalyvavome sporto varžybose ir kt.

Visų išpuodžių neišsakyti. Kiekvienam jie savi. Nelant-
riai lauksime rugsėjo ir savo draugų iš Aizenhiuten-
štato.

Vokiečių Kalbos mokytoja
Ž. Šimelevičienė

Kartu su svečiais Klaune, prie užiegos "Prie almenų"

Die Schüler des Eisenhüttenstädter Albert-Schweitzer-Gymnasiums zu Gast in Vilnius.

Foto: privat

Eisenhüttenstadt – Vilnius – ein Schüleraustausch besonderer Art

Am Schweitzer-Gymnasium werden seit Jahren internationale Kontakte gepflegt

Eisenhüttenstadt. Am Albert-Schweitzer-Gymnasium wird großer Wert darauf gelegt, die Schüler weltoffen und sprachkompetent zu erziehen. Hilfreich sind hierbei die seit Jahren existierenden Schüleraustausche mit Frankreich, Schweden und nun auch Litauen.

Zehn Schüler des Albert-Schweitzer-Gymnasiums, begleitet von zwei Lehrern, machten sich am 17. Oktober auf den Weg nach Vilnius, der Hauptstadt Litauens. Wenn wir schon vorher gewusst hätten, wie schön es in diesem kleinen Land im Osten Europas werden würde, hätten wir uns bestimmt noch mehr gefreut, als wir es ohnehin schon taten!

Die 23-stündige Fahrt war anstrengend, aber sie hatte sich gelohnt: Die Begrüßung war mehr als herzlich. Man entdeckte gleich einige vertraute Gesichter, denn manche von uns hatten schon Anfang dieses Jahres litauische Schüler aufgenommen, die an der ersten Begegnung in Eisenhüttenstadt teilnahmen. Unsere litauische Partnerschule hat ein Internat, in dem rund zwei Drittel aller Schüler wohnen. Auch wir erlebten eine Woche Internatsleben. Nur vier Schüler

waren privat in Familien untergebracht.

Jeden Morgen trafen wir uns im Internat, um gemeinsam zu frühstücken. Danach erwarteten uns schon gespannt die Litauer, denn es passiert nicht oft, Deutsche zu Besuch zu haben. Manchmal konnte man sich vor Fragen und Neugierde gar nicht retten. Sämtliche Wünsche wurden uns von den Lippen abgelesen, so dass wir von allen Seiten verwöhnt wurden! Jeder von uns hatte zusätzlich zwei litauische Schüler als Betreuer, und so fand man schnell viele neue Freunde!

Die Verständigung ließ manchmal zu wünschen übrig, denn es lernten nur wenige Deutsch; und auch das war nicht immer das Beste. Von uns lernten einige Schüler Russisch, aber noch nicht lange genug, um sprechen zu können. Die Landessprache Litauisch brachte uns auch nicht weiter. So versuchten wir uns in Englisch und mit Händen und Füßen zu unterhalten. Dennoch verstanden wir uns mit den Litauern immer besser, und es entstanden viele feste Freundschaften. Wir durften sogar am Unterricht teilnehmen, gestalteten zwei

Deutschstunden in verschiedenen Klassen und verbrachten so die meiste Zeit damit, Menschen kennenzulernen und unseren Gastgebern deutsche Wörter beizubringen.

Die ersten Tage mussten wir uns noch an das Klima gewöhnen. Die Sonne schien zwar den ganzen Tag, und es war keine einzige Wolke am Himmel zu sehen, aber die Temperaturen nahe den Minusgraden ließen uns schon öfter frieren. Zur Zeit unseres Besuchs wurde noch nicht geheizt, und so saßen wir die ersten Tage häufig mit unseren Jacken in ungeheizten Zimmern und redeten uns die Köpfe heiß. Jetzt sind wir wenigstens gegen den deutschen Winter abgehärtet.

Jeden Tag standen mehrere Besichtigungen der Stadt und der Umgebung an, um so dieses Land besser kennenzulernen. Letztendlich haben wir viel gesehen und Land und Leute schätzen gelernt. Der Abschied war traurig und so mancher konnte seine Tränen nicht unterdrücken. Doch eins steht fest: Wir waren bestimmt nicht das letzte Mal in Litauen!

Antje Schiller,
Eisenhüttenstadt

Rasūnys "Eisenhüttenstadt - Vilnius - ypatingi mokslėivių mainai" Eisenhüttenstadt miesto laikraštyje.

Konistorija (kardinolų paskyrimas) šv. Petro aikštėje, Vatikane. Sveikinimų vakaras. 2001 02 22 J. em. kardinolas Audrys Juozas Bačkis ir „Lietuvių namų“ tikybos mokytojas klierikas Andrius Šukys.

Šventiausiojo Sakramento priėmimas

1. Visų Šventųjų bažnyčios klebonas Jonas krikštija IV klasės mokinius Valentiną - Tomą Alionį ir Anatolijų Zochiną.

Pirmoje eilėje (iš kairės) - Valentiną - T. Alionis ir Anatolijus Zochinas.

Antroje eilėje - Krikšto tėvai: Donata Stasiūnienė, Karys Vidžiūnas, XI klasės mokinė Violeta ir X kl. mokinys Jonas. 2001 05 05

1.

2. Nuotrauka daryta po krikšto 2001 metų gegužės 5 d. Visų Šventųjų bažnyčioje prie altoriaus.

1-oje eilėje iš kairės - IV klasės mokiniai V.T. Alionis ir A. Zochinas.

2-oje eilėje iš kairės - klebonas Jonas, mokytoja D. Stasiūnienė, mokytojas K. Vidžiūnas, mokiniai Violeta ir Jonas.

2.

3.

4.

3. Nuotrauka daryta 2001 05 06 d. prie Visų Šventųjų bažnyčios priėmus Švenčiausią Sakramentą (Pirmąją Komuniją), per Motinos dienos šventę.

1-oje eilėje iš kairės - IV klasės mokiniai Rolandas Janulevičius ir A. Žochinas.

2-oje eilėje iš kairės - IV klasės mokinys Valentinas - Tomas Alionis, III klasės mokinys Sergejus Meškėnas ir V klasės mokinė Kristina Janulevičiūtė.

3-čioje eilėje - V klasės mokinės Sandra Zerebkovaitė ir Kristina Daugnoraitė. Greta stovi klebonas Jonas.

4. Nuotrauka daryta 2001 05 06, Motinos diena, prie Visų Šventųjų bažnyčios po Švenčiausiojo Sakramento (Pirmosios Komunijos) priėmimo.

1-oje eilėje iš kairės - IV kl. mokinys R. Janulevičius, III kl. mokinys S. Meškėnas, IV kl. mokinys A. Žochinas, IV kl. mokinys V.T. Alionis.

2-oje eilėje - V kl. mokinės S. Zerebkovaitė ir K. Janulevičiūtė.

3-čioje eilėje - tikybos mokytoja Judita Rimkevičienė, V kl. mokinė K. Daugnoraitė, auklėtoja Vjolita Vištorškaja, mokytoja Donata Stasiūnienė.

Fubiliejinė, 10-oji abiturientų laida

Paskutinėje pamokoje kartu su lietuvių kalbos mokytoja Z. Plepiene ir auklėtoja Z. Damauskiene 12^a ir 12^b klasės mokiniai

1. Julija Dui, 12^a kl.
2. Ramunė Dyšleva, 12^a kl.
3. Stasys Gajauskas, 12^a kl.
4. Eduard Gercog, 12^a kl.
5. Antonas Gubanovas, 12^a kl.
6. Mindaugas Jaskūnas, 12^a kl.
7. Lovilas Jonikas, 12^a kl.
8. Olga Pavlovskaja, 12^a kl.
9. Svetlana Stavickaja, 12^a kl.
10. Sergej Toločko, 12^a kl.
11. Jurgita Zardecka, 12^a kl.
12. Arūnas Bludzis, 12^b kl.
13. Jevgenijus Borodinas, 12^b kl.
14. Ana Klemkaitė, 12^b kl.
15. Rūta Masinec, 12^b kl.
16. Viktor Naumov, 12^b kl.
17. Mikola Pašinskyj, 12^b kl.
18. Ilja Pikalovas, 12^b kl.
19. Irina Pohoikina, 12^b kl.
20. Irina Rasiulytė, 12^b kl.
21. Darjana Temnolonskaja, 12^b kl.
22. Vadzim Vileita, 12^b kl.
23. Danil Zadorožnyj, 12^b kl.
24. Aleksandr Zandavas, 12^b kl.
25. Maksimas Žibas, 12^b kl.

Paskutinis skambutis

1.
Pirmuoju lietumi
pražydo gegužės ry-
tās. Nesuvokiamu
liūdesiu dvelkia tūš-
čia salė, papuošta
gėlėmis, išskrendan-
čiais paukščiais.

Jauti, kad nėtenki
kažko labai svarbaus
gyvenime, to, kas
ankščiau buvo kas-
dienybė.

Graži šventė ...
Truputį liūdna .

3.
Kilsteli ore balto aitva-
ro sparnai - jau kažkas
išskrido, virto ryto tra-
pumu ir pasodinto me-
džio amžinybe ...

1 nuotr. Abiturientų pasodin-
4. tas medelis atgaivino seną
tradiciją.

2 nuotr. Sveikina pirmokai.

3 nuotr. Pirmokėlių gėlės 12-oky auklėtojai Z. Damauskienėi.

4 nuotr. Gėlės pirmajai mokytojai D. Stasiūnienei.

5 nuotr. Abiturientai
atsisveikina su
mokykla.

5.

6 nuotr. Lietuvių kalbos mokytojas
Z. Plepienės palinkėjimai
prieš užveriant mokyklos
duris.

6.

7 nuotr. Kalba mokyklos
direktorius A. Rudys .

7.

8 nuotr. Vienuoliktokų
sveikinimai .

8.

9 nuotr. Jie - abiturientai. Jau-
ni, drąsūs, atviri, kūrybingi,
trokštantys tvirtai žengti pasi-
rinktu gyvenimo keliu.

9.

Tsvykos, kelionės, ekskursijos

1.

2.

3.

4.

4. medininkuose.

Vakarai, koncertai, parodos

1. Meno saviveiklos būrelių koncertas.
2. Dailės akademijos studentų darbų paroda.
3. M. K. Čiurlionio menų gimnazijos moksleivių darbų paroda „Vilnius“ ir susitikimas mokykloje.
4. Kalėdų atvirukų, kompozicijų iš gamtinės medžiagos paroda - konkursas. Kalėdų mąstelių puošimas.
5. M. K. Čiurlionio 125-osioms gimimo metinėms skirtas minėjimas.
6. Popietė Mokytojų namuose, A. Klovos svėtainėje.
7. Mažosios Lietuvos enciklopedijos I-ojo tomo pristatymas, „Kulgrindos“ koncertas.
8. S. Trimakaitės koncertas.
9. Lietuvių liaudies muzikos vakaras, Profesorius Jamosaitis pristatė „Sutartinės“ ansamblių Pasalojo apie ansamblio susikūrimo istoriją, keliones. Grupė muzikantų pagrojo kompozitoriaus J. Svedo kūrinį, akomponavo dainoms, atliko solinius numerius su kanklėmis ir birbynėmis. Moksleiviai susipažino su muzikos instrumentais.
10. Gegužės 4 d. mokykloje koncertavo moksleivių šokių kolektyvas iš Naujosios Akmenės. Muzikavo orkestras iš vaikų, muzikos mokyklos. Jam vadovauja p. P. Rimkus. Šokių kolektyvo, kuris neseniai atšventė 30 metų jubiliejų, vadove yra A. Pakeltienė. Orkestras grojo smagias liaudies dainų melodijas, šokėjai šoko nemazai Naujosios Akmenės apylinkėse užrašytų šokių. Buvo skaitomos ištraukos iš K. Sajos kūrinio „Klumpės“. O smailkštis pasakojimai prajuokino susirinkusiuosius salėje pasikalbėjimais, patarlėmis bei linksmu pasakojimu apie velnią.
11. Gegužės 9 d. mokykloje - Mokslų diena, skirta lietuvių kalbai ir tautosakai. Dalyvavo Lietuvos mokslų akademijos narys korespondentas prof. habil. dr. A. Šabalauškas (lietuvių kalba), Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto direktoriaus pavaduotojas, mokslų reikalams prof. habil. dr. A. Kalėda (lietuvių literatūra), mokslinė bendradarbiė dr. R. Taraskienė (lietuvių tautosaka).
12. Dalyvavimas Vilniaus moksleivių menų festivalyje „Draukimės drauge“ A. Mickevičiaus gimnazijoje.
13. Šv. Velykoms skirta moksleivių kūrybinių darbų paroda.
14. Koncertas Menininkų rūmuose.

Susitikimai, paskaitos

Paskaita - susitikimas su sanitarinio švietimo namų gydytoju - narkologu.

Paskaita - susitikimas „Batika dailės ir darbų pamokose“.

Kunigo R. Skrinško paskaita „Kvaišalų ir palaidumo prevencija“.

Susitikimas su Bijūtiškio pagrindinės mokyklos moksleiviais. Svečių koncertas.

Paskaita teisinio švietimo klausimais.

Susitikimas su poetu G. Bleizgiu Mokytojų namuose.

A. Klovos svėtainė vaikeliams ir jų tėveliams.

Moksleivių susitikimas su p. Geštaitu, Vilniaus apskrities Savanorių vadu.

Susitikimas su poetu J. Strielkūnu.

Įsami informacija apie narkotikus. Susitikimas su pareigūne A. Miniotaite.

Konferencija „Mokyklos bendruomenės sąveika, puoselėjant tautinį tapatumą“.

Sportas mokykloje

Varžybos, Turnyrai, susitikimai
su žymiais sportininkais...

- Rudens krosas (V - XII kl.)
- Naujametinis krepšinio Turnyras (V - XII kl.)
- IV - VI kl. atrankinės kvadrato varžybos
- IV kl. moksleiviai dalyvavo Vilniaus miesto kvadrato varžybose, savo pogrupyje iškovojo 2-ąją vietą.
- Tarpklasikinės krepšinio varžybos (VIII - XII kl.)
- Tarpklasikinės tinklinio varžybos (VIII - XII kl.)
- Bėgimas, skirtas šv. Florijono dienai, Užpaliuose.
- Susitikimas su žymiais Lietuvos sportininkais - olimpiečiais.
- Mokyklos sporto šventė.

1.

1. Algis Daumantas, LTOK programų direktorius pristato sportininkus. Iš kairės į dešinę: J. Krakoviak, 1999 m. Europos jaunimo varžyby, 800 m. bėgimo vicečempionė, Žana Mirina, 400 m. bėgimo Lietuvos rekordininkė, K. Saltanovič, 20 km. sportinio ėjimo pasaulio rekordininkė, K. Poplavskaja, Sidnėjaus olimpinis žaidynių ieklavimo potine dvi vietei Bronzos medalio laimėtoja,

2.

Kalba Sidnėjaus olimpinis žaidynių ieklavimo potine dvi vietei Bronzos medalio laimėtoja Kristina Poplavskaja.

3.

4. A. Ladneptovski, šiuolaikinės penkiakovės pasaulio čempioną. Apie sportinius pasiekimus, varžybose patirtus išpūdžius pasakoja žymūs Lietuvos sportininkai (2 nuotr., 3 nuotr. 4 nuotr.)

3 nuotr. Savo išpūdžius papasakojo 20 km. sportinio ėjimo pasaulio rekordininkė Kristina Saltanovič.

4 nuotr. Sportiniais laimėjimais pasidalino A. Ladneptovskis, šiuolaikinės penkiakovės čempionas.

Kartu sveičiavoši ir apie Sidnėjaus olimpinis žaidynes pasakojo LTOK programų direktorius A. Daumantas,

5. žurnalistas, fotokorespondentas J. Šalkauskas (5, 6 nuotr.) 6

Kiekvienais metais gegužės mėnesį mokykloje rengiama sporto šventė, kurioje aktyviai dalyvauja visi moksleiviai (mokytojai - tėsėjai).

Stadione netyla vaikų klogesys, šūksniai, plojimai...

1.

1. Į tolį šoka 8a klasės mokinys M. Bevz

2.

Mokyklos sporto šventė

3.

2. Direktorius A. Rudys apdovanoja greičiausiai nubėgusius 60 m. 5-6 klasių berniukus. 1-oji vieta atiteko 6 kl. mokiniui Zisiekiniui.

3. Savaduotojas A. Balžys sveikina vienuoliktoles J. Papakulytę ir J. Lazinską, toliausiai nusokusias į tolį.

4. Kiūro kultūros mokytojas R. Vinciuinas įteikia diplomus merginoms, greičiausiai nubėgusioms 400 m.

4.

2000 m. gruodžio mėn. matematikos mokytojos J. Kupčinskienė, A. Palkevič ir A. Nazarovaitė kartu su vyresniųjų klasių moksleiviais lankėsi Lietuvos matematikų muziejuje, susitiko su profesoriu R. Račkausku. Mes pristatėme šį muziejų viename interneto puslapyje.

LIETUVOS MATEMATIKŲ MUZIEJUS

Muziejaus svečiai - „Lietuvių namų“ vidurinės mokyklos moksleiviai su mokytoja I. Kupčinskiene

Ketvirtasis Vilniaus universiteto Matematikos ir informatikos fakulteto pastato aukštas tylesnis už kitus. Čia mažiau auditorijų, todėl mažiau ir žmonių. Ketvirtajame aukšte įsikūrę kelios katedros, laboratorijos... Yra čia durys, vedančios į ypatingą patalpą. Įėjęs pro jas patenki į šventiškos tylos sklidiną erdvę ir kartu pasijunti esąs tarp daugelio pažįstamų ir nepažįstamų žmonių. Tai - Lietuvos matematikų muziejus...

DĒKOJA

už dalyvavimą konkurse ir linki visokeriopos sėkmės.

Vilnius, 2001 03 15

Mūsų mokyklos mokiniai dalyvavo tarptautiniame matematikų konkurse „Kengūra“ 2001

KENGŪRA 2001

VILNIAUS M.

Vidurinė mokykla "Lietuvių namai"

5 KLASĖ

BIČIULIS

Nr. VARDAS, PAVARDĖ

Nr.	VARDAS, PAVARDĖ	TAŠKAI	KLASĖS BALAI	GRUPĖS BALAI
1	JANULEVIČIŪTĖ KRISTINA	61,25	66	53
2	MOSKALIONOK MINDAUGAS	60,25	63	51
VIDURKIS		60,75	64,5	52,0

7 KLASĖ

ADETAS

Nr. VARDAS, PAVARDĖ

Nr.	VARDAS, PAVARDĖ	TAŠKAI	KLASĖS BALAI	GRUPĖS BALAI
1	SELIVANOV VALERIJU	46,25	51	47
2	ARCHIPOVAS DMITRIJUS	44,00	45	40
3	MINIAJEVA ANASTAZIJA	37,50	28	25
VIDURKIS		42,58	41,3	37,3

JUNIORAS

Nr. VARDAS, PAVARDĖ

Nr.	VARDAS, PAVARDĖ	TAŠKAI	KLASĖS BALAI	GRUPĖS BALAI
1	RINGEVIČIUS ANDRIUS	59,25	88	86
2	PACHUTKO DAIVA	57,50	86	84
3	LOZINSKAJA ALIONA	53,00	79	76
4	VALINČIUS ANTANAS	47,25	64	61
5	KOŁODINSKAITĖ ALIONA	44,25	55	52
VIDURKIS		52,25	74,4	71,8

9 KLASĖ

SENJORAS

Nr. VARDAS, PAVARDĖ

Nr.	VARDAS, PAVARDĖ	TAŠKAI	KLASĖS BALAI	GRUPĖS BALAI
1	VILEITA VADIMAS	77,25	87	91
2	GERCOG EDUARD	74,25	85	89
3	RASIULYTE IRINA	48,25	41	49
4	ZANDAVAS ALEKSANDRAS	45,00	34	43
5	JONIKAS POVILAS	38,25	19	26
6	GUBANOVAS ANTANAS	32,25	10	15
7	DIU JULIJA	27,50	6	9
VIDURKIS		48,96	40,3	46,0

12 KLASĖ

10 KLASĖ

TAŠKAI

VIDURKIS

KLASĖS BALAI

GRUPĖS BALAI

Žiemosio lietuvių mokyklų vadovų ir mokytojų konferencija

Š. m. gegužės 10-12 d. Vilniuje vyko konferencija „Mokyklos bendruomenės sąveika, puoselėjant tautinį tapatumą“.

Konferencijoje dalyvavo direktoriaus pavaduotoja A. Visockytė, mokytojos Z. Plepienė ir J. Urbonavičienė.

Kardinolas Audrys Juozas Bačkis mokyklai dovanoja Šventąjį raštą

Kalba Tremtinių fondo pirmininkas V. Činauskas

Mokslo metų užbaigimo šventė

Nepaprastai greitai prabėgo dar vieneri mokslo metai. Gegužės 31-oji mokyklos aktų salėje tradiciškai paliejami mokslų metų ir pasidžiaugti atskubėjusiems vasaros atostogomis susirinko garbingų svečių būrys, pedagogai, moksleiviai, jų tėveliai.

Susirinkusius pasveikino kardinolas Audrys Juozas Bačkis, buvęs krašto apsaugos viceministras Romas Kilikauskas, Lietuvos Tautinio olimpinio komiteto atstovai, PLB atstovas Lietuvoje Gabrielius Zemkalnis, koncertavo Tremtinių choras ir kiti svečiai.

Kardinolas A. J. Bačkis sakėsi jaučiąs tarp savęs ir šios mokyklos bendruomenės ypatinga jungti, kartu pasidžiaugęs, kad vaikai gali laikytis savo tėvų

Kalba PLB atstovas Lietuvai Gabrielius Zemkalnis

Kalba krašto apsaugos viceministras R. Kilikauskas ir L. Avizonienė - mokyklos rėmėja iš Los Andželos

ir senelių tradicijų. Buvęs krašto apsaugos viceministras R. Kilikauskas sakė, kad ir išvykęs į JAV nepamiršo „Lietuvių namų“. Jis patikino mokinius, kad ir per šias Kalėdas vėl apsilankys mokykloje.

1.

1. Eilės skaito buvęs Tremtinys Stasaitis.
2. Tremtinių choro vadovė Paulina Čirigaliūnienė dovana mokyklai knygą „Mes dar nemirę...“
3. Šventės akimirkos
4. Po koncerto

2.

Lietuvos Tautinio olimpinio komiteto švietimo direktorius P. Statuta pasveikino visus ir apdovanojo „Lietuvių namus“ LTOK padėkos raštu už olimpizmo ugdymą bei solidarumo ir draugiškumo puoselėjimą. PLB Lietuvoje atstovas G. Zemkalnis sakė tikis, kad ir rugsėjo 1-ąją susitikime su tuo pačiu direktoriumi A. Rudžiu.

3.

Geriausiems moksleiviams buvo įteikti padėkos raštai.

Vėliau susirinkusieji susidomėję žiūrėjo „Lietuvių namų“ moksleivių parangtą programą, klausėsi Tremtinių choro atliekamų dainų.

4.

Kaip tikruose namuose

Vakar „Lietuvių namai“ gražiai šventė mokslo metų pabaigą.

1990-ais įkurtoje mokyimo įstaigoje dabar mokosi 237 vaikai. Tai Hiutenfeldo (Vokietija) gimnazijos analogas Lietuvoje. Mokykla yra Vilniuje, Dzūkų gatvėje. Hiutenfeldo gimnazijoje mokėsi į Vakarus pasitraukusių lietuvių vaikai, „Lietuvių namuose“ – daugumą sudaro į buvusią Sovietų sąjungą išvežtų, išstremtų atžalos.

Nuo pat mokyklos įkūrimo jai šauniai, atsidavusiai vadovauja direktorius Alfonsas Rudys. Vyresniųjų klasių moksleivės ašaras braukia: „Nejau mūsų direktoriui dėl pensinio amžiaus nebeleis dirbti? Kur mums eiti, ką daryti, kad jis liktų?! Be Jo mūsų mokykla nebus tokia – jauki, sava – kaip tikrieji namai“.

„Lietuvių namų“ direktorius Alfonsas Rudys.

Elenos Tervidytytės nuotr.

„Lietuvių namuose“ - tikra lietuviška dvasia

Giedrė Gardauskienė

Jau vienuolika metų Vilniaus vidurinės mokyklos „Lietuvių namai“ moksleiviai tradiciškai palydi mokslo metus ir sutinka vasaros atostogas. „Lietuvių namuose“ mokosi 237 moksleiviai iš 24 šalių, o šiemet šią mokyklą baigė 25 abiturientai. Praėjusią savaitę į „Lietuvių namus“ moksleivius pasveikinti atvyko kardinolas Audrys Juozas Bačkis, buvęs krašto apsaugos viceministras Romas Kilikauskas, Lietuvos Tautinio olimpinio komiteto atstovai, Tremtinių choras ir kt.

Kardinolas A.J.Bačkis „Lietuvių namų“ moksleiviams sakė, kad jį ir juos jungia kažkas ypatinga. „Man užteko mokyti lietuvių mokykloje - teko užaugti užsienyje. O jūs esate laimingi, nes galite laikytis savo tėvų ir senelių tradicijų bei turite galimybę išmokyti savo tėvų kalbą - lietuvių kalbą. Aš tokios laimės neturėjau“, - prisipažino kardinolas. Jis „Lietuvių namų“ bibliotekai padovanojo keletą vertingų knygų.

Buvęs krašto apsaugos viceministras R.Kilikauskas į Lietuvą atvyko tik kelioms savaitėms. „Kai aš atėjau į šią mokyklą, iš karto pamilau šiuos vaikus - pažiūrėkite, kokie jie mieli“, - „Lietuvos aidui“ sakė R.Kilikauskas. Jo ir šios mokyklos moksleivių draugystė užsimezgė dar tada, kai R.Kilikauskas buvo viceministras. „Tačiau išvykęs į JAV aš tų mokinių nepamiršau. Amerikos lietuviai „Lietuvių namų“ moksleivių dovanėlėms pernai paaukojo apie 15 tūkst. litų. Šiemet į Lietuvą taip pat atskridau ne tuščiomis - mokyklai vėl buvo paaukota pinigų“, - sakė šiais moksleiviais besirūpinęs R.Kilikauskas. Jis patikino moksleivius, kad ir per šias Kūčias atskris jų aplankyti.

„Lietuvių namai“ yra pirmoji mokykla, apdovanota LTOK padėkos raštu už olimpizmo ugdymą bei solidarumo ir draugystės puoselėjimą.

Gražios ir iškilmingos mokyklos šventės metu ne vieno svečio kalboje nuskambėjo ir skausminga gaida: įsigaliojus naujam įstatymui „Lietuvių namų“ direktorius Adolfas Rudys bus priverstas išeiti į pensiją. „Nejaugi nieko negalima padaryti? Nejaugi švietimo ir mokslo ministras negali padaryti išimties?“ - šį klausimą šventės metu uždavinėjo ir svečiai, ir mokyklos pedagogai, ir moksleiviai. „Jis šią mokyklą įkūrė, rūpinosi vaikais, juos prižiūrėjo, buvo mokiniams kaip tikras tėvas. Geresnio direktoriaus mes niekad neturėsime“, - šluostė ašarą mokyklos budėtoja. Šiek tiek optimistinė gaida nuskambėjo Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovo Lietuvoje Gabrieliaus Žemkalnio kalboje. „Tikiuosi, kad rugsėjo pirmąją susitiksiu su šios mokyklos direktoriumi Rudžiu - jei švietimo ir mokslo ministras išlaikys duotą žodį“, - sakė G.Žemkalnis.

„Lietuvių namai“ - ne paprasta mokykla: čia tiesiog tyro lietuviška dvasia, o moksleiviai išsiskiria tuo, kad kalba gražiai ir taisyklinga lietuvių kalba, kuri nėra subjaukota svetimybėmis. „Ir niekada gyvenime neįsileiskite jokių bjaurasčių į tą kalbą, kurios čia išmokote“, - šventės metu palinkėjo mokyklos direktorius A.Rudys.

Po palinkėjimų, mokyklos ženkliukų bei padėkos raštų įteikimo geriausiems moksleiviams įvyko koncertas. „Nors aš šioje mokykloje lankausi pirmą kartą, tačiau jei dar pakviesite, vėl atvykčiau“, - sakė kardinolas A.J.Bačkis.

„Lietuvių namų“ moksleivių koncertą stebėjo buvęs krašto apsaugos viceministras (iš dešinės) Romas Kilikauskas, kardinolas Audrys Juozas Bačkis ir mokyklos direktorius Adolfas Rudys

„Lietuvių namuose“ per šventes moksleiviai tradiciškai vilki lietuvių tautiniais rubais. Nuotraukoje - svečių sutikimas

Rasos Stundienės nuotr.

Valdovų rūmai ir Aukštutinė pilis
J. Kamarauskas, 1894 m.

VALDOVŲ RŪMŲ PARAMOS FONDAS

VRPF Valdyba S.Daukanto a. 2-13, LT-2001 Vilnius, tel. 61 40 63, faks. 22 57 67, www.lvr.lt, fondas@lvr.lt

Steigėjai

Vysk. Jonas
BORUTA

Eugenijus
JOVAIŠA

Vytautas
KAMANTAS

Beatričė
KLEIZAITĖ
VASARIS

Edmundas
KULIKAUSKAS

Stanislovas
KUZMA

Marcelijus
MARTINAITIS

Regina
NARUŠIENE

Saulius
RAZMA

Edmundas
RIMŠA

Gintaras
SONGAILA

Algirdas
VAPŠYS

Mons. Kazys
VASILIAUSKAS

Nijolė
VELICKIENE

Gabrielius
ŽEMKALNIS

Valdyba

E. KULIKAUSKAS
- pirmininkas
E. JOVAIŠA
M. MARTINAITIS
E. RIMŠA
A. VAPŠYS

KREIPIMASIS

Dėl paramos Lietuvos Valdovų rūmams atstatyti

Lietuvos Seimas, suprasdamas Valdovų rūmų atkūrimo reikšmę, 2000 m. spalio 17d. priėmė Lietuvos Respublikos LDK Valdovų rūmų atkūrimo ir paskirties įstatymą, kuriame įsipareigojama Valdovų rūmus atkurti iki 2009 metų iš valstybės biudžeto, Valdovų rūmų paramos fondo ir kitų lėšų. Tai yra vienas reikšmingiausių Lietuvos vardo tūkstantmečio minėjimo programos projektų.

Lietuvos Valdovų rūmai Vilniuje buvo Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdžios ir kultūros centras. Juos nugriovė užkariautojai prieš du šimtmečius, naikindami Lietuvos valstybingumą. Mūsų Tėvynė iškentė daug pažeminimų, vargo ir naikinimų, tačiau nepasidavė: mes vėl sugrįžtame į pasaulį, atkurdami Lietuvą, kaip visavertę europietišką valstybę. Šiandien mus sustabdyti ar nukreipti klystkeliais gali tik mūsų pačių neviltis.

Todėl kaip tik dabar mes kviečiame prisidėti prie mus visus sustiprinančio darbo – atkurti Vilniuje Valdovų rūmus. Atgimstant Lietuvai, buvo pradėti Valdovų rūmų tyrimai. Šiandien rūmų liekanos atkastos, archeologiniai ir architektūriniai tyrimai jau beveik baigti, tad būtina imtis atkastų vertybių apsaugos. Valstybinė komisija, sudaryta iš žinomų kultūros paveldo, muziejininkystės, architektūros ir istorijos specialistų, pasiūlė, kad geriausias būdas išsaugoti ir naujai įprasminti atkastas liekanas – tai atkurti patį Valdovų rūmų pastatą.

Valdovų rūmų paramos fondas, Katedros a. 4, Vilnius, /k 9204425. Banko sąskaitos:
litas Nr. 5704401, užsienio valiuta Nr. 357089086, *Vilniaus banko* Vilniaus filiale, kodas 260101777.

*Vilniaus vidurinė mokykla tapo
Valdovų rūmų atstatymo rėmėjai. Moky-
tojų kolektyvas ir mokiniai paaukojo 264
litus.*

Atstatyti rūmai primins ilgaamžį Lietuvos valstybingumą, valdovų rezidencijos istorinę vertę ir jos europinės architektūros raidą. Rūmai ne tik praplės mūsų istorinę atmintį – jie bus projektuojami kaip reikšmingas Lietuvos kultūros ir švietimo centras, tam panaudojant naujausias technologijas. Atkurta istorinė aplinka leis užmegzti gyvą ryšį su nūdienos valstybės reprezentavimu. Net ir sunkiausiais laikais mūsų protėviai statė ir kūrė, todėl ir šiandien turime nuostabias bažnyčias. Tačiau šie rūmai, tapę išpūdingu Lietuvos bei užsienio lankytojų traukos centru, teiks šaliai ir pastebimą ekonominę naudą. Specialistų apskaičiavimu, Valdovų rūmų atstatymas iš viso kainuotų apie 100-120 milijonų litų; ši investicija Vilniaus pilių teritorijoje tikrai atsipirks.

2000 m. vasarą buvo įsteigtas visuomeninis Valdovų rūmų paramos fondas, kurio tikslas papildyti biudžete skiriamas lėšas rūmams atstatyti. Fondo steigėjai – žinomi Lietuvos ir išeivijos veikėjai. Fondas tikisi iš asmeninių aukų ir kitų lėšų surinkti apie ketvirtį reikalingos sumos. Fondas, juridiniai ir fiziniai asmenys, pasirašę šį kreipimąsi, įsipareigoja plėtoti Valdovų rūmų atstatymo idėją ir skatinti visuomeninių paramos židinių steigimąsi Lietuvoje bei užsienyje. Šį kreipimąsi gali pasirašyti visi Valdovų rūmų rėmėjai; jo originalas saugomas Valdovų rūmų paramos fondo valdyboje. Fiziniai ir juridiniai asmenys, paaukoję lėšas ar kitaip materialiai parėmę Valdovų rūmų atkūrimą, bus registruojami rėmėjų knygoje. Fondas, kartu su atkuriamų Valdovų rūmų institucija, nustatys Valdovų rūmų rėmėjų pagerbimo ir įamžinimo būdus. Fondas skelbs apie Valdovų rūmų atkūrimo planus bei rėmėjų suaukotų lėšų panaudojimą.

Kviečiame organizacijas bei asmenis Lietuvoje ir užsienyje remti šį Lietuvos vardo Tūkstantmečio paminėjimo vertą darbą!

Valdovų rūmų paramos fondo valdyba

Remia:

Organizacija: Vilniaus vidurinė mokykla „Lietuvies namai“

Adresas: Dzūkų 43 Vilnius

Telefonas: 695173 Faksas: 695173 e-pašto adresas: lietuvinamai@takas.lt

Vadovas: Vilius Švirgida Pareigos: Istorijos mokytojas

Parašas: Vilius Švirgida Data: 2001 05 31

Valdovų rūmų paramos fondas, Katedros a. 4, Vilnius, Į/k 9204425. Banko sąskaitos:
litas Nr. 5704401, užsienio valiuta Nr. 357089086, *Vilniaus banko* Vilniaus filiale, kodas 260101777.

Mokyklos kolektyvas dalyvavo Rezistencijos ir Genocido centro organizuotoje politinių kalinių ir tremtinių apklausoje.

"Pėnėkėi žėlėnėi" Nr. 30 2001 m. lėpa

"Lietuvių namai" Vilniuje, kuriuose mokosi daugiausia Sibiro tremtinių vaikaičiai. Nuotraukoje – mokytojai ir mokiniai su kardinolu A. J. BAČKIU, atsilankiusiu mokslo metų pabaigtuvėse

Vilniaus "Lietuvių namai" - lietuviybės lopšys

VIOLETA ZUBRICKAITĖ

2000-ųjų metų spalio 1-ąją sukako 10 metų, kai Vilniuje, Dzūkų gatvėje, įsikūrė vidurinė mokykla "Lietuvių namai". Mokykla, į kurią lyg maži upeliukai subėga tremtinių vaikai ir vaikaičiai iš tolimiausių pasaulio kraštų.

Pažintis su Lietuva prasideda nuo mokyklos slenksčio. Mokykloje vaikai atranda užuovėją, meilę, šilumą ir globą. Visus juos jungia noras mokytis gimtosios kalbos. Džiugu, kai vaikas jau lietuviškai gali pavadinti augančią žolę, medį, gimtąją kalbą pašaukti draugą...

Juk dar vaikystėje, pajutęs mamos niūniuojamos lopšinės melodiją, tada atrodžiusios nesuprantamos senelės sekto pasakos keistenybes su geradariais kaukais, piktosiomis ragonomis, dabar supranta, kokie svarbūs tie žodžiai. Jų galia išryškės perskaičius tautos žadintojų – J. Basanavičiaus, Maironio, V. Kudirkos – raštus. Iš egzodo rašytojų kūrinių pajus lietuviško žodžio gyvybingumą. Vaikas jau sugebės skiemenis, išsibarsčiusius po visą pasaulį, sujungti į vieną žodį. Jis jau tos pačios tautos žmogus, gyvenantis ta pačia dvasia – lietuvių tautybės idealai mokykloje gyvi.

Mokytojų padedami, moksleiviai vis geriau pažįsta savo krašto praeitį, senąsias tradicijas, svajoja apie ateitį. Meilė protėvių išvajotajai Lietuvai vis stiprėja...

***

Nepaprastai greitai prabėgo dar vieni mokslo metai. Gegužės 31-ąją mokyklos aktų salėje tradiciškai palydėti mokslo metų ir pasidžiaugti atskubėjusios vasaros atostogomis susirinko garbingų svečių būrys, pedagogai, moksleiviai, jų tėveliai.

Susirinkusius pasveikino kardinolas Audrys Juozas Bačkis, buvęs krašto apsaugos viceministeris Romas Kilikauskas, Lietuvos tautinio olimpinio komiteto atstovai, Pasaulio lietuvių

bendruomenės atstovas Lietuvoje Gabrielius Žemkalnis, koncertavęs Tremtinių choras ir kiti svečiai.

Kardinolas A. J. Bačkis sakėsi jaučiąs tarp savęs ir šios mokyklos bendruomenės ypatingą jungtį, kartu pasidžiaugęs, kad vaikai gali laikytis savo tėvų ir senelių tradicijų bei turi galimybę išmokti tėvų kalbą – lietuvių kalbą.

Buvęs krašto apsaugos viceministeris R. Kilikauskas sakė, kad ir išvykęs į JAV nepamiršo "Lietuvių namų" moksleivių. Amerikos lietuviai pernai moksleivių dovanėlėms paaukojo apie 15,000 litų. Jis patikino mokinius, kad ir per šias Kūčias vėl apsilankys mokykloje.

Lietuvos tautinio olimpinio komiteto švietimo direktorius Petras Statuta nuoširdžiai pasveikino visus, sėkmingai užbaigusius mokslo metus, ir apdovanojo "Lietuvių namus", pirmąją mokyklą Lietuvoje, LTOK padėkos raštu už olimpinio sporto įdėjos ugdymą bei solidarumo ir draugiškumo puoselėjimą.

Pasaulio lietuvių bendruomenės Lietuvoje atstovas G. Žemkalnis sakė tikįs, kad ir rugsėjo pirmąją sutiksime kartu su tuo pačiu direktoriumi Alfonsu Rudžiu.

Geriausiems moksleiviams buvo įteikti padėkos raštai, o sėkmingai užbaigusius pirmuosius mokslo metus "Lietuvių namuose" – mokyklos ženklukai.

Po nuoširdžių palinkėjimų, apdovanojimų susirinkusieji susidomėję žiūrėjo "Lietuvių namų" moksleivių parengtą programą, klausėsi Tremtinių choro dainų.

"Lietuvių namai" – sugrįžusių lietuvių ir Lietuvos ateities namai, kurie per vienuolika gyvenimo metų padėjo tremtinių vaikaičiams rasti savo šaknis, įgalino naujai pamilti ir pažinti protėvių žemę.

Tebūna vidurinė mokykla "Lietuvių namai" tikra užuovėja sugrįžusiems ir dar sugrįšiantiems tremtinių vaikams ir vaikaičiams.

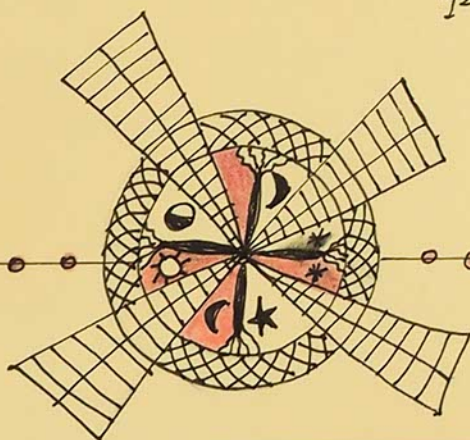

Džiugiamės mokslo rezultatais

2000/2001 m.m. baigė
puikiai (vien „10“) ir labai
gerai („9 - 10“):

1. Ina Larkina, 4 kl. -
2. Anatolijus Zochinas, 4 kl. - ^{labai gerai}
3. Anželika Zablockaitė, 6 kl. - ^{labai gerai}
4. Anastasija Miniajeva, 7 kl. - ^{puikiai}
5. Regina Jegorova, 8^a kl. - ^{puikiai}
6. Ana Lakejeva, 8^b kl. - ^{labai gerai}
7. Julija Paulukevičiūtė, 8^b kl. - ^{labai gerai}
8. Robertas Hrsache, 11^{kl.} - ^{labai gerai}
9. Vadimas Vileita, 12^{kl.} -

brandos atestatas „su
pagyrimu“

Mokyklos rėmėjai

- A. Vaiciūnas - Kanados LB pirmininkas
A. Stepaitienė - Kanados LB valdybos narė
E. Stepaitienė - Kanados LB valdybos narė
A. Ruta - Kanada
R. Norvaiša - Kanados Prisiėlimo parapijos kredito kooperatyvo valdybos vedėja.
V. Pečiulis - Kanados LSS Vlado Pitvio šaulių kuopos vadas.
P. Kilius - Lietuvos Fondas, JAV, Valdybos pirmininkas
R. Kucienė - LB švietimo tarybos pirmininkė
B. Jasaitienė - JAV LB Krašto valdybos socialinių reikalų tarybos pirmininkė
L. Avizonienė } Paramos organizatoriai JAV
R. Kilikauskas }
A. Nakas - JAV
M. R. Symonds - Australija
S. A. Montvydai - Australija
A. Dudaitis - Australija
G. ir D. Žemkalniai - Australija
D. Rucys - Maltos ordinas, Volietija
K. ir R. Can - Volietija
V. Cinauskas - Tremtinių grizimo fondas, pirmininkas
R. Motuzas - Tautinių mažumų ir iėiėijos departamentas, generalinis direktorius
A. Juras - AB „Montuotojas“ generalinis direktorius
V. ir V. Mazeikos - JAV
M. Krasauskas - JAV
S. Keculienė - JAV
E. Kulikauskas - Draugijos „Pilis“ pirmininkas
J. Symulevičius - MAB „Ochremaė“ direktorius

1.

2.

Mokseivių išvyka į Zelvą

200-2001 mokslo metais gegužės mėn. 10 a ir b klasių mokseiviai šauniai padicbėjo Zelvoje - LASS Vilniaus įmonės poilsia-vietėje: valė namelius (1 nuotr.), tvarkė aplinką. Mokseiviai ne tik dirbo - jie puikiai pailsėjo. Eugenijus (3 nuotr.) kapoja malkas laužui. Ne-pakartojamas skanumynas - lauže keptos de-štelės ir bulvės (2 nuotr.) Smagu be galo vėso-ka gegužės rytą šildytis prie laužo, klausy-tis lakštingalų, dainuoti, pasakoti gyvenimo nutikimus... Ir darbas, ir poilsis dešimto-kams labai patiko. Sutvirtėjo ne tik raume-nys - sutvirtėjo ir draugystė.

4.

3.